

TULLIN TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2020

TULLI

TULL
CUSTOMS

26.2.2021

SISÄLLYSLUETTELO

TULLIN TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2020	1
1 Toimintakertomus	3
1.1 Johdon katsaus	3
Ulkomaankaupan toimintaympäristön kehitys	3
Tullin toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden kehitys	4
Tullin resurssikehitys	4
Keskeisimpiä tehtävä- ja organisaatiomuutoksia	5
1.2 Tuloksellisuus	5
1.3 Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	7
1.4 Toiminnallinen tehokkuus	14
Tuottavuus ja taloudellisuus	14
Maksullisen toiminnan kannattavuus	16
1.5 Tuotokset ja laadunhallinta	21
Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkissuoritteet	21
Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	22
1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	24
1.7 Tilinpäätösanalyysi	27
Rahoituksen rakenne ja talousarvion toteutuminen	27
Tuotto- ja kululaskelma	27
Tase	28
1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma 2020	30
1.9 Arviointien tulokset	31
1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä ja epäsäännönmukaisuuksista	32
2 Tullin talousarvion toteumalaskelma	33
3 Tullin käytössä olevat valtuudet.....	36
4 Tullin tuotto- ja kululaskelma	37
5 Tullin tase.....	38
6 Liitetiedot.....	40
7 Allekirjoitukset.....	57

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 JOHDON KATSAUS

ULKOMAANKAUPAN TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYS

Valtiovarainministeriön 7.12.2020 julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan Suomen bruttokansantuotteen volyymin ennustettiin supistuvan 3,3 prosenttia vuonna 2020 ja sen jälkeen kasvavan 2,5 prosenttia vuonna 2021. Kotimaassa palveluiden kysyntä pysyy edelleen heikkona ja ulkomaankauppa kärsii pandemian jatkumisesta. Talouden toipumisen ennakoidaan alkavan pandemian aiheuttaman epävarmuuden poistuessa vuoden 2021 kuluessa. Vuoden 2021 loppua kohden kiihtyvä kasvu nostaa myös vuoden 2022 talouskasvua ja bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 2,0 prosenttia vuonna 2022 ja 1,4 prosenttia vuonna 2023.

Tullin ennakkotietojen mukaan Suomen tavaraviennin arvo väheni edellisvuodesta 11,9 prosenttia vuonna 2020. Vienti oli arvoltaan 57,3 miljardia euroa. Tuonnin arvo puolestaan laski edellisvuodesta 9,9 prosenttia ollen arvoltaan lähes 59,4 miljardia euroa. Neljänneksittäin tarkasteltuna vienti laski eniten vuoden 2020 toisella neljänneksellä, 21,6 prosenttia mutta vuoden viimeisellä neljänneksellä vienti laski vain 2,5 prosenttia. Samoin tuonti väheni eniten toisella vuosineljänneksellä 20,7 prosenttia ja sen jälkeen lasku tasaantui. Viimeisen neljänneksen luvut ovat ennakkollisia tietoja.

Kauppataseen alijäämä kasvoi selvästi viime vuonna edellisvuoteen verrattuna jääden ennakkotietojen mukaan 2,0 miljardia euroa alijäämäiseksi vuonna 2020. Alijäämä EU-maiden kanssa käydyssä kaupassa nousi 4,0 miljardiin euroon mutta EU-maiden ulkopuolisten maiden kanssa käytävässä kaupassa kauppataase oli lähes 2,0 miljardia euroa ylijäämäinen.

EU-maihin suuntautunut vienti laski 12,8 prosenttia vuonna 2020, vienti euroalueelle väheni 13,6 prosenttia ja vienti EU:n ulkopuolisiin maihin laski 10,7 prosenttia. Tuonti EU-maista pieneni 7,5 prosenttia ja tuonti muista maista laski 13,1 prosenttia.

Yksityiskohtaiset tiedot tuonnista ja viennistä ovat käytettävissä tammi-marraskuun 2020 osalta (Tulli julkaisee ulkomaan tavarakaupan yksityiskohtaiset maa- ja tavaratiedot koko viime vuodelta 26.2.2021). Investointitavaroiden vienti väheni tammi-marraskuussa 7,0 prosenttia ja niiden osuus koko tavaraviennistä oli 27,5 prosenttia. Teollisuuden tuotantotarvikkeiden vienti laski 14,0 prosenttia, niiden osuus tavaraviennistä oli 48,5 prosenttia. Kuljetusvälineiden vienti väheni 25,2 prosenttia ja osuus oli 8,7 prosenttia. Poltto- ja voiteluaineiden viennin arvo laski eniten, 32,9 prosenttia ja osuus viennistä kutistui 6,8 prosenttiin. Kulutustavaroiden vienti sen sijaan nousi, 3,2 prosenttia, mutta osuus viennistä oli vain 3,6 prosenttia. Myös elintarvikkeiden ja juomien vienti kasvoi, 3,3 prosenttia ja tavararyhmän osuus oli 2,8 prosenttia kokonaistavaraviennistä.

Myös tuonnissa poltto- ja voiteluaineiden kauppa laski eniten, 37,4 prosenttia vuoden 2020 tammi-marraskuussa. Tämän ryhmän osuus koko tavaratuonnista oli 10,3 prosenttia. Teollisuuden tuotantotarvikkeiden tuonti väheni 6,6 prosenttia ja osuus oli 30,7 prosenttia. Investointitavaroiden tuonti väheni 4,6 prosenttia ja osuus koko tuonnista oli 21,8 prosenttia. Kuljetusvälineiden, joiden osuus oli 12,9 prosenttia, tuonnin lasku oli 14,0 prosenttia. Kulutustavaroiden tuonti kasvoi viime vuoden tammi-marraskuussa 1,1 prosenttia (osuus 12,0 %), mutta elintarvikkeiden ja juomien tuonti väheni 2,0 prosenttia (osuus 7,2 %).

Tullin rajaliikennetilaston mukaan sekä lähtevän että saapuvan kevyen liikenteen, eli henkilöauto- ja pakettiautoliikenteen, kokonaismäärä rajanylityspaikoilla laski jyrkästi vuonna 2020 edellisvuoteen verrattuna johtuen koronaviruksen aiheuttamista matkustusrajoituksista. Saapunutta ja lähtenyttyä kevyttä liikennettä oli kumpaakin noin 2,9 miljoonaa ajoneuvoa viime vuonna laskun edellisvuodesta oltua noin 55 prosenttia kumpaankin suuntaan. Lasku oli jyrkintä itärajan rajanylityspaikoilla ollen noin 78 prosenttia. Kevyt liikenne Ruotsin rajalla laski itärajaa hitaammin (51 prosenttia), mutta nopeammin kuin Norjan rajalla (42 prosenttia) ja satamissa (41 prosenttia). Ruotsin rajan osuus saapuvasta ja

lähtevästä kevyestä liikenteestä oli 55 prosenttia, merirajan 22 prosenttia, Venäjän rajan 12 prosenttia ja Norjan rajan 10%.

Saapuvan kuorma-autoliikenteen kokonaismäärä laski 5 prosenttia viime vuonna ollen noin 637 000 ajoneuvoa. Määrät laskivat Norjan (5,3 prosenttia) ja Ruotsin (34,1 prosenttia) rajoilla, mutta kasvoivat itärajan rajanylityspaikoilla (3,1 prosenttia) ja satamissa (2,6 prosenttia) vuonna 2020. Lähtevä raskas liikenne laski selvästi 9,2 prosenttia maarajoilla, mutta pysyi lähes edellisvuoden tasolla satamissa. Merireitin osuus saapuvasta kuormatusta raskaasta liikenteestä oli 50 prosenttia, Venäjän rajan osuus 20 prosenttia, Ruotsin rajan osuus 14 prosenttia ja Norjan rajan osuus 7 prosenttia. Vastaavasti lähteneestä liikenteestä 55 % kulki satamien kautta ja 19 prosenttia Ruotsin rajan, 18 prosenttia Venäjän rajan ja 9 prosenttia Norjan rajan yli.

Suomen satamista ja itärajan rajanylityspaikoilta lähti viime vuonna noin 368 000 kuormattua konttia, missä oli lasku 8,9 prosenttia edellisvuodesta. Saapuneiden kuormattujen konttien määrä laski 5,3 prosenttia edellisvuodesta ja oli noin 231 000 konttia. Tyhjiä kontteja saapui viime 209 000 kappaletta (laskua 13,5 prosenttia) ja lähti 80 000 kappaletta (nousua 0,8 prosenttia).

TULLIN TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA VAIKUTTAVUUDEN KEHITYS

Tulli saavutti pääosin tavoitteensa ulkomaankaupan ja yhteiskunnan suojaamisen tehtäväalueilla huolimatta päättyneen vuoden poikkeuksellisuudesta koronaviruksesta johtuen. Valmistautuminen 1.1.2021 toteutuneeseen Iso-Britannian eroon EU:sta sujui Tullin näkökulmasta hyvin huolimatta siitä, että yhteisymmärrys kauppasopimuksesta EU:n ja Iso-Britannian välillä syntyi vasta juuri ennen vuoden vaihdetta; ennakkotietojen mukaan tullii-ilmoitusten määrä on Brexitistä johtuen kasvanut suunnilleen ennakoitun neljänneksen verran talvella 2021. Myös työtyytyväisyys kasvoi merkittävästi edellisen vuoden kyselyyn verrattuna.

Matkustajaliikenteen ja ulkomaankaupan volyymien selvä lasku näkyi suoritemäärien vähenemisenä, mikä htv-määrän samalla kasvaessa väistämättä näkyi tehokkuuslukujen selvänä laskuna.

Päättynyttä vuotta leimasi myös voimakas panostus ict-hankkeisiin, joihin liittyvien käyttöönottojen onnistuminen keväällä ja kesällä 2021 ovat merkittäviä vuoden 2021 toiminnalle ja vaikuttavuudelle. 15.3.2021 alkaa aiempaa selvästi laajempi turvatietoilmoittaminen ja 1.7.2021 alkaen arvonlisävero kannetaan myös vähäarvoisilta alle 22 euron lähetyksiltä. Kumpikin muutos kasvattaa Tullille tulevia ilmoitusmääriä valtavasti aiempaan verrattuna.

Tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden kehitystä on kuvattu tarkemmin toimintakertomuksen seuraavissa luvissa.

TULLIN RESURSSIKEHITYS

Tullin henkilötyövuosien määrä kasvoi edellisvuoden toteumasta 1 852 ollen 1 929 henkilötyövuotta ilman ylityksiä ja varallaoloa. Viime vuonna Tullin henkilömäärä kasvoi ensimmäisen kerran sitten vuoden 2006, jolloin henkilötyövuosia kertyi 2 583. Aiempien vähennysten keskeisimpänä taustana on ollut valtion tuottavuusohjelman ja palveluiden digitalisoinnin lisäksi myös määrärahojen niukkuus. Lisäksi vuonna 2017 Tullista siirtyi noin 200 htv Verohallintoon verotustehtävien siirron myötä.

Tullin henkilöstöstä 42 % sijoittui toimipaikkaosastolle tullitoimipaikkoihin. Vajaa neljännes henkilöstöstä sijoittui valvontaosastolle rikostorjunnan, yritystarkastuksen ja tullivalvonnan tehtäviin. Ulkomaankauppa- ja verotusosastolle tulliselvityksen, ulkomaankaupan tilastoinnin ja asiakashallinnan ja veronkannon tehtäviin sijoittui 16 % henkilöstöstä. Tullilaboratorioon sijoittui 3,6 % ja hallintoon ja esikuntaan sijoittui yhteensä 14 % henkilöstöstä. Hallinto-osaston henkilöstöstä 42 % toimi tietohallintotoiminnon tehtävissä. Henkilömäärää kasvatti varautuminen Iso-Britannian eroon EU:sta ja ict-hankkeiden vahvistaminen lisärekrutoinnein. Jonkin verran sisäisiä siirtoja tapahtui myös Tullin yksiköiden välillä, mm. esikunnasta siirrettiin asiantuntijoita osastoille.

	Htv 2019	Htv 2020	Muutos
Pääjohtaja ja esikunta	16,2	13,0	-19,7 %
Ulkomaankauppa- ja verotusosasto	276,9	312,4	12,8 %
Valvontaosasto	442,0	463,8	4,9 %
Toimipaikkaosasto	812,7	810,2	-0,3 %
Tullilaboratorio	65,0	70,0	7,7 %
Hallinto-osasto	239,4	259,4	8,3 %
Tulli yhteensä	1 852,2	1 928,7	4,1 %

Tullin talousarviokehitys vuodelle 2020 oli lisätalousarvioineen 171 856 000 euroa (168 168 000 euroa vuonna 2019). Seuraavalle vuodelle siirtyvä määräraha oli 26,4 miljoonaa euroa, josta sidottujen ICT-hankkeiden ja laiteinvestointien osuus oli noin 10 miljoonaa euroa.

KESKEISIMPIÄ TEHTÄVÄ- JA ORGANISAATIOMUUTOKSIA

Merkittäviä organisaatiomuutoksia ei tehty Tullissa viime vuonna. Yksittäisistä muutoksista voi mainita organisaatioturvallisuuden eriyttämisen omaksi hallinto-osaston toiminnokseen kesällä 2020.

Sipilän hallitusohjelman päätöksen mukaisesti autoverotus ja valmisteverotus siirrettiin Verohallintoon 1.1.2017 ja maahantuonnin arvonlisäverotus siirtyi Tullista Verohallintoon 1.1.2018. Tehtäväsiirtoon liittyen Verohallinto käytti Tullin verotuksen ja veronkannon tietojärjestelmiä auto- ja valmisteverotuksen hoitamiseksi vuoden 2020 loppuun saakka, jolloin Verohallinto otti käyttöön omat tietojärjestelmänsä auto- ja valmisteverotuksen hoitamiseksi Tullin ylläpitäessä vielä toistaiseksi EMCS- valmisteverottomien tuotteiden siirtojen tietojärjestelmää Verohallinnon puolesta. Tulli huolehtii kuitenkin jatkossakin muiden kuin rekisteröityjen ALV-velvollisten maahantuonnin arvonlisäverotuksesta ja kantaa valmisteveroja esimerkiksi matkailijoilta, joilla on EU:n ulkopuolelta tullattavia valmisteveron alaisia tavaroita ja yrityksiltä, jos tullimenettelyssä katoaa valmisteveron alaista tavaraa, esimerkiksi alkoholia tullivarastosta.

1.2 TULOKSELLISUUS

Valtiokonttori on 10.11.2016 antanut toimintakertomuksen laatimisesta ohjeen (VK/948/00.00.00.01/2016). Tullin toimintakertomus on laadittu noudattaen valtiokonttorin ohjeen mukaista jäsentelyä; valtiovarainministeriön ja Tullin tulostavoitesopimus vuodelle 2020 ei täysin noudata valtiokonttorin ohjeen jäsentelyä, joten tulostavoitesopimuksen tavoitteet on sovitettu niitä parhaiten kuvaavan otsikon alle.

Valtiovarainministeriön ja Tullin välisen tulostavoitesopimuksen toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuodelle 2020 ja niiden toteumat on esitetty alla olevassa taulukossa.

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Tulliselvitys				
Asiakastyytyväisyys tulliselvityksessä ²⁾	Ei mitattu	4,11		Mitataan syksyllä 2021
Uudistettu tullausjärjestelmä (UTU) otetaan käyttöön vaiheittain niin, että käytettävyys/ asiakastyytyväisyys säilyy vähintään vuoden 2017 alkumittaustasolla.	Ei mitattu	4,11		Mitataan syksyllä 2021

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Kysely tehdään osana Tullin asiakastyytyväisyyskyselyä joka toinen vuosi.				
Tullin neuvonta- ja asiakastukipalveluiden asiakaskontaktit (puhelin- ja sähköpostipalvelut mukaan lukien vastaamattomat kontaktit) vähenevät digitalisoinnin ja itsepalvelun ansiosta vähintään (%)	15	22,4	5	Tavoite on saavutettu kokonaan. Neuvonta- ja asiakastukipalveluiden asiakaskontaktit ovat vähentyneet 31,2 % verrattuna vuoden 2016 lähtötilanteeseen.
Neuvonta- ja asiakastukipalveluiden odotusaika enintään (minuuttia)	2	2	2	Tavoite on saavutettu osittain. Alle 2 min tavoiteaika on toteutunut tullineuvonnassa 45%, netti-ilmoittamisen tuessa 65 %, Sähköisen palvelukeskuksen yritysasiakkaiden tulli-ilmoittamisen tuessa 91 % ja Lupakeskuksessa 95 %. Lupakeskuksen tulosta ei saada OC – järjestelmästä, joten luku on arvio.
Sähköisten ilmoitusten käsittelyaika (%)				
Tuonnissa alle 1 h:ssa käsiteltyjen osuus	94	96	95	92
Viennissä alle 1 h:ssa käsiteltyjen osuus	95	94	95	93
Passituksessa alle 30 min käsiteltyjen osuus	100	100	100	100
Verojäämien osuus maksettavaksi määräytyistä veroista (%)				
Tulliverotuksessa ³⁾	0,04	0,43	2	2,1
Väylämaksuissa	0,00	0,00	0,05	0,0
Oikaistujen ja tuomioistuimen muuttamien tulliverotuksen jälkikanto- sekä peruutus- ja palautuspäätösten osuus (%)	1,6	1,5	2,2	2,5
Tullirikostorjunta				
Tullin paljastamien rikosten selvittämistaso (%)	87,8	95,4	89	89
Tullin takaisin saama rikoshyöty (M €)	26,1	20,5	18	26
Tullirikostorjunnan vaikuttavuus (M €)	38,9	70,2	25	57,18
Tuoteturvallisuusvalvonta				
Elintarvike- ja kulutustavaravalvonnan osuvuus (%)	21	21,6	23	29,7
Riskianalyysi				
Ylösnousseiden ilmoitusten riskikäsitteilyosumien (Safety & Security) aikarajoissa toteutuneet riskikäsitteilyt (%)	98,3	99,1	95	99,8
Tarkastustoiminta				
Tavarantarkastukset: Jatkotoimenpiteet, osuma (%)	13	11,5	10	14,2
Matkustajatarkastukset: Jatkotoimenpiteet, osuma (%)	8,1	6,9	8	14,3
Ajoneuvon ja kuljetusvälineeseen kohdistuneet tarkastukset: Jatkotoimenpiteet, osuma (%)	6,9	7,3	9	3,1
Harmaan talouden torjunta				
Talousrikoksissa takaisin saatu rikoshyöty (M €)	2,4	5,8	1,2	1,75
Torjutut veromenetykset				
Yritys- ja asiakirjatarkastuksista seuraavat jälkikannot (M €)	6,9	9,5	2,5	3,7

¹⁾ Brexitiin ja ALV-direktiivin muutoksen vaikutuksia ei ole otettu huomioon tavoiteasettelussa.

²⁾ Asteikolla 1 – 5. Asiakastyytyväisyystutkimus tehdään joka toinen vuosi.

³⁾ Kolmansien maiden arvonlisäverotus siirtyi Verohallintoon 1.1.2018. Tulli kantaa entiseen tapaan kolmansien maiden tullit sekä jatkossakin maahantuonnin ALV:n toimijoilta, jotka eivät ole ALV-rekisteröityjä. Verojäämäprosentin oletetaan kasvavan, sillä epäsäännönmukaisten toimijoiden osuus Tullin tuontiverojen kannosta kasvaa suurten toimijoiden siirtyessä Verohallinnon asiakkaiksi.

1.3 YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET

Valtiovarainministeriön ja Tullin välisessä tulostavoitesopimuksessa vuodelle 2020 asetettiin seuraavat vaikuttavuustavoitteet Tullille.

Vaikuttavuustavoitteet	Toteuma 2020
<p>Verotulojen tehokas kertymä turvataan edistämällä veronmaksuyönteisyyttä, antamalla ennakoivaa ohjausta ja hoitamalla verovalvonta uskottavasti.</p>	<p>Tullin asiointipalvelujen kehityksessä on panostettu asiakaslähtöisyyteen hyödyntämällä asiakaspalautetta palveluiden kehittämiseksi. Erityinen painoarvo on annettu uuden Henkilöasiakkaiden Tuontitullaus-palvelun asiakaskokemuksen kehittämiseksi ja palvelujen ja ohjeistuksen kehittämisessä on kiinnitetty huomiota etenkin saavutettavuuteen. Saavutettavuusarvioinnit on toteutettu ulkopuolisen asiantuntijan toimesta. Arviointien perusteella korjauksia on tunnistettu ja toteutettu sekä tuotettu saavutettavuusselosteita. Henkilöasiakkaiden Tuontitullaus-palvelu sai kiitosmaininnan Kotimaisten kielten keskuksen Vuoden Selväsananainen 2020-kiilpailussa.</p> <p>Uuden tullausjärjestelmän Henkilöasiakkaiden Tuontitullaus-palvelun käytön ohjeistamiseksi on tehty yhteistyötä Postin ja pikarahtiyriytysten kanssa. Asiakkaiden tueksi julkaistiin asiakasohjevideoita kieliversioineen.</p> <p>Yliopistoyhteistyössä vuodesta 2018 kehitettyä ja palkittua Tullilaskuria on jatkokehitetty varauduttaessa 2021 tapahtuvaan Alv-minimirajan poistoon huomioiden erityisesti palvelunohjaus ja tullauksen helppous. Lisäksi on huomioitu saavutettavuus, mobiilikäyttö sekä uudet asiakastarpeet.</p> <p>Matkailijan tullitietopalvelun onnistuneen pilotin jälkeen palvelu on nimetty uudelleen Itärajan tullitieto-palveluksi. Palvelun sisältö on kohdennettu itärajan ylittävien suomalaisten ja ulkomaalaisten matkailijoiden tarpeisiin. Palvelua on käytetty ajankohtaisessa korona-tiedottamisessa matkailijoille.</p> <p>Vakuudet on saatettu voimassa olevan EU-lainsäädännön edellyttämälle tasolle v. 2016–2020. Työ on aloitettu 2016. Verojäämät ovat säilyneet edelleen alhaisina.</p> <p>Verovalvonnan turvaamiseksi on jatkettu yhteistyötä Verohallinnon kanssa tietojenvaihdon, verovalvonnan suuntaamisen sekä yhteistoimintamallien jatkokehittämisen alueilla.</p> <p>Covid-19 tilanteesta huolimatta on vuodelle 2020 laadittua yritystarkastussuunnitelmaa voitu toteuttaa kehittämällä sähköisiä toiminta- ja yhteydenpitomalleja.</p>
<p>Harmaan talouden torjuntaa tehostetaan ja verovajetta supistetaan kehittämällä verotustoimintoja, tehostamalla valvontaa ja parantamalla yhteistyötä viranomaisten välillä.</p>	<p>Tulli laati keväällä 2020 tulliselvitykseen liittyvää verovajetta koskevat arviot verovuoden 2019 osalta, mikä pääpiirteittäin sisällytettiin toukokuussa 2020 julkaistuu hallituksen vuosikertomukseen.</p> <p>Valtioneuvosto teki kesäkuussa 2020 periaatepäätöksen harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategiaksi ja toimenpideohjelmaksi vuosille 2020–2023. Tulli osallistui yhdessä muiden viranomaisten ja ministeriöiden kanssa uuden harmaan talouden torjunnan strategian ja toimenpideohjelman valmisteluun sekä on aktiivisesti mukana niiden toimeenpanossa. Tullin kannalta keskeiset hankkeet toimenpideohjelmassa liittyvät Tullin yritystarkastustoiminnassa ja verohallinnon verotarkastustoiminnassa tarvittavien tietojen saamisen turvaamiseen alati digitalisoituvassa toimintaympäristössä sekä elintarvikepetosten torjunnan tehostamiseen yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.</p> <p>Harmaan talouden tehokas torjunta on määritelty yhdeksi Tullin keskeisistä yhteiskunnallisista vaikuttavuustavoitteista ja se linkittyy tiiviisti Tullin eri toimintoihin.</p> <p>Yhteistyötä Verohallinnon kanssa on edelleen kehitetty päivittämällä yhteistoimintamalleja ja suorittamalla yhteistarkastuksia. Yhteistyötä Tullin</p>

Vaikuttavuustavoitteet	Toteuma 2020
	<p>tiedonsaannin turvaamiseksi Verohallinnon uusista valmiste- ja autoverojärjestelmistä on jatkettu.</p> <p>Yhteistyö ja tietojenvaihto Tullin ja Verohallinnon välillä varmistaa kokonaisvaltaisen lähestymistavan harmaan talouden eri ilmiöiden valvonnassa, tunnistamisessa sekä torjumisessa. Harmaan talouden torjunnassa myös kansainvälinen yhteistyö ja tietojenvaihto ovat merkittävässä roolissa.</p> <p>Vuoden 2020 aikana Tullin toimintaympäristöön vaikutti olennaisesti korona-pandemia, jonka johdosta Tullin harmaan talouden torjunta ja muu valvontatyö jouduttiin suuntaamaan uudella tavalla.</p> <p>Tullin toimialalla vaikuttavat rikolliset ja vilpilliset tahot mukauttivat toimintaansa uusiin olosuhteisiin ja kehittävät rikollista toimintaansa hyödyntämällä mm. uusia kansainvälisiä toimitusketjuja ja logistisia ratkaisuja sekä poikkeustilanteen tarjoamia talousrikosmahdollisuuksia. Pandemian aikana henkilösuojaimiin liittyvä markkinavalvontayhteistyö ja harmaan talouden torjunta olivat keskeinen osa Tullin toiminnan prioriteeteista yhteiskunnan suojaamisen näkökulmasta. Samaan aikaan kansainvälisen matkustajaliikenteen määrän romahtaminen vaikutti voimakkaasti korkeasti verotettujen tuotteiden salakuljetukseen ja laittomaan kauppaan.</p> <p>Tullin tutkimien veropetosten määrä on korona-aikana laskenut, ja ilmi tulleet tapaukset ovat painottuneet aiempaa enemmän kaupalliseen tavaraliikenteeseen sekä posti- ja pikarahtilähetysiin.</p>
<p>Tullitoimen asiointipalvelut ovat asiakaslähtöisiä, nopeita ja edullisia.</p>	<p>Tulli on julkaissut helmikuussa 2020 uuden mobiilipohjaisen Henkilöasiakkaiden Tuontitullaus-palvelun. Uudessa palvelussa tullaamisesta on tehty entistä sujuvampaa, erityisesti mobiilikäyttäjät on otettu huomioon. Täytettäviä kenttiä on aiempaa vähemmän ja osa tarvittavista tiedoista välittyy suoraan palveluun tunnistamisen yhteydessä. Palvelu myös sisältää aiempaa enemmän yleisesti tullattuja tavaroita, jotka asiakkaan on mahdollista löytää hakutoiminnon avulla ilman, että hänen tarvitse selvittää tavarannimikettä.</p> <p>Tavoitteena tullauspalvelun kehittämisessä on ollut, että asiointi Tullin kanssa onnistuu ajasta ja paikasta riippumatta, eikä asiakkaan tarvitse asioida Tullissa. Tullaamisesta on pyritty tekemään niin helppoa, että se onnistuu asiakkaalta itsenäisesti Henkilöasiakkaiden tuontitullauspalvelussa. Kesäkuun alussa postilähetysten tullaaminen tiskillä on lopetettu tullausten siirtyttyä verkkoon. Tässä muutoksessa on tuettu asiakkaita ja kehitetty vaihtoehtoisia asiointitapoja huomioiden erityisryhmien tarpeet. Saadun asiakaspalautteen perusteella palvelu koetaan selkeäksi ja helppokäyttöiseksi.</p> <p>Sähköistä Luvat-palvelua on laajennettu uusilla lupatyypeillä. Kaikkien palveluiden kehittämisessä on huomioitu saatu asiakaspalaute.</p> <p>Tullin yritysasiakkaille julkaistiin marraskuussa 2020 Omat Tiedot-palvelu. Palvelussa julkaistaan erilaisia yritysasiakkaiden tulliasiointiin liittyviä tietoja. Ensi vaiheessa palvelusta on saatavilla tullilmoittamista tukevia yrityksen toimipistetietoja sekä reaaliaikaista vakuustietoa.</p> <p>Poikkeamatilanteiden menettelyt, ml. häiriötiedottaminen, ja varamenettelyjen käyttöön siirtymisen prosessit ja vastuut päivitettiin. Toimintamalleja harjoitellaan keväällä 2021. Henkilöasiakkaiden tuontitullauspalveluun lisättiin teknologinen kyvykyys tunnistaa palvelun ruuhkautuminen. Ratkaisulla voidaan tuottaa automaatiota häiriötiedottamiseen ALV-muutoksen johdosta suuria volyymeja käsittelevässä palvelussa.</p> <p>Ulkomaisten yritysten ja henkilöiden asiointi mahdollistettiin EU:n sisäkaupan tilastoilmoittamisen (Intrastat) asiointipalvelussa. Ulkomaisten henkilöiden asiointi on mahdollista myös Omat tiedot-palvelussa.</p>

Vaikuttavuustavoitteet	Toteuma 2020
<p>Yhteiskuntaa suojataan varmistamalla tavaraturvallisuus ja torjumalla rajat ylittävää rikollisuutta tiiviissä yhteistyössä Poliisin ja Rajavartiolaitoksen kanssa.</p>	<p>Tulli on suunnannut valvontaprosessiaan oman strategian mukaisiin painopisteisiin. Lisäksi valvonnallisia prosesseja on edelleen kehitetty toimintaympäristön muutokset huomioiden. Tullin valvontatehtäviin sisältyy 11 eri ministeriön toimialaan kuuluvien tehtävien toimeenpanoa, joka edellyttää tiivistä sidosryhmäyhteistyötä, erityisesti tiedonvaihdon ja tullivalvonnan sektoreilla.</p> <p>Tulli kohdistaa valvontatoimintaansa maahan saapuvaan ja maasta lähtevään henkilö- ja tavaraliikenteeseen, ja tavaraturvallisuuden näkökulmasta avainasemassa on valvontatoiminnan kohdentaminen riskianalyysin keinoin. Tulli on edelleen vuoden 2020 aikana aktiivisesti kehittänyt riskianalyysin toimintamalleja kansallisesti sekä erityisesti EU-tulliliiton yhteistoiminnassa.</p> <p>Lisäksi vuoden 2020 lopulla on korostunut vuoden 2021 aikana tapahtuviin toimintaympäristön muutoksiin varautuminen. Näistä merkittävimmät ovat 1.1.2021 voimaan astunut Britannian irtaantuminen EU:n tulliliitosta, 15.3.2021 voimaan astuva turvatietoilmoitusprosessi sekä 1.7.2021 tapahtuva ALV-kantorajan poistuminen.</p> <p>Tulli on korona-pandemian aikana tehokkaasti vastannut tavaraturvallisuudesta, toteuttanut kansallisia sekä EU tason tuonti- ja vientirajoituksia, tukenut yhteiskunnan (EUn ja Suomen) kannalta kriittisten tuotteiden tuontia, vastannut kriisin aikana korostuneesta globaalista (erit EU) ja kansallisen tason viranomaisyhteistyöstä, riskianalyysistä, tiedustelu- ja tutkintatoiminnasta sekä tullivalvonnasta. Vuoden 2020 koronapandemiasta johtuen Tullin toiminnassa korostui erityisesti henkilösuojaimiin ja lääkinnällisiin tuotteisiin liittyvä markkinavalvontayhteistyö.</p> <p>Tullissa on edelleen jatkettu tiivistä yhteistyötä muiden PTR-viranomaisten kanssa vakavan talousrikollisuuden sekä huumausainerikollisuuden ja muun järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa osallistumalla muun muassa HEV-alueen tiiviimpään viranomaisyhteistyöhön sekä poliisin kohdetorjuntamenettelyyn. Lisäksi Tulli on osallistunut muiden PTR-viranomaisten kanssa PTR-rikostorjunnan koordinaatioon sekä PTR-tiedustelurakenteen resursointiin ja sen kehittämiseen, yhteisiin teknisiin hankkeisiin ja painopisteiden toteuttamiseen sekä edelleen valtakunnalliseen kohdetorjuntamenettelyyn. Erikseen sovitut kansalliset ja eurooppalaiset painopisteet on huomioitu rikostiedusteluun liittyvässä työssä.</p> <p>Tulli on painopistealueillaan ollut mukana luomassa laadukasta rikostilanne- ja torjuntakuvaa sekä osallistunut erilaisiin kansallisiin ja kansainvälisiin rikostorjuntaoperaatioihin sekä toiminut EUROPOLin EMPACTin toteutuksessa. Tulli on myös osallistunut aktiivisesti erilaisiin työryhmiin, joiden tehtävänä on ollut kehittää rikostorjunnallisia sekä valvonnallisia tietojärjestelmiä ja valvontavälineitä.</p> <p>Vuoden 2020 strategisten painopistealueiden mukaisesti rikostorjunnan voimavaroja on suunnattu erityisesti erilaisissa tietoverkoissa tehtyjen vakavien tullirikosten torjunnan tehostamiseen ottaen huomioon muun muassa oikeuskäytännössä ja Tullin toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset (mm korona kriisin aiheuttama logistinen muutostilanne). Huomiota on kiinnitetty sekä fiskaalisten rikosten että kieltojen ja rajoitusten rikkomiseen liittyvien rikosten paljastamiseen ja selvittämiseen kuin myös rikosshyödyn jäljittämiseen verkkoympäristössä. Vastaaavasti Tullin rikostorjunnan operatiivisia valmiuksia digitaaliseen todistusaineiston taltiointiin ja analysointiin on pyritty kehittämään.</p> <p>Edellä mainitun lisäksi rikostorjunnan painopisteinä on ollut talousrikostorjunnan jatkuva kehittäminen sekä toiminnan tehostaminen rikoslajineutraalisti koskien erityisesti ulkomaankaupan rakenteita ja tullausprosesseja hyväksi käyttävän rikollisuuden torjuntaa sekä rikosshyödyn jäljittämistä.</p>

Vaikuttavuustavoitteet	Toteuma 2020
	<p>Tulli on vuoden 2020 aikana osallistunut aktiivisesti uutena jäsenenä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen kansallisen viranomaisyhteistyöryhmän toimintaan. Yhteistyöryhmän tehtävänä on kehittää ja tehostaa kansallisesti rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä.</p> <p>Muiden painopistealueiden osalta myös erilaisissa tietoverkoissa tehtyjen vakavien tullirikosten paljastamiseen, selvittämiseen ja rikoshödyn jäljittämiseen sekä digitaaliseen todistusaineiston taltiointiin ja analysointiin on panostettu suunnitellun mukaisesti.</p> <p>Niin ikään Tullin talousrikostorjunnan jatkuva kehittäminen ja operatiivisen toiminnan tehostaminen muun muassa eri verolajeja koskevien verorikosten, elintarvikepetosten, ympäristörikosten sekä vientivalvontaan liittyvien rikosten osalta on ollut yksi Tullin rikostorjunnan keskeisistä painopistealueista kuluvan vuoden aikana.</p> <p>Tullissa on tehty koronaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvää seurantaa osallistumalla PTR-viranomaisten korona-ajan ilmiöitä ja toimintaympäristön muutoksia käsittelevään raportointiin. Muuttuvat matkustusrajoitukset vaikuttavat jatkuvasti Tullin toimintaan. Henkilöliikenteen vähentyminen on siirtänyt Tullin toiminnan painopistettä posti-, pikakuriiri- ja rahtiliikenteen puolelle.</p> <p>Tulli kohdisti tullivalvonnan toimenpiteitä erityisesti kaupallisen tavaraliikenteen ja verkkokaupan valvontaan pandemiasta aiheutuneen matkustajaliikenteen supistumisesta sekä liikennevirtojen muutoksista johtuen. Tavaraturvallisuuden varmistamiseen tärkeillä toimilla on samanaikaisesti huolehdittu sekä kieltojen ja rajoitusten valvonnasta että tavaraliikenteen sujuvuudesta. Tavaraliikenteen sujuvuuden varmistaminen on ensiarvoisen tärkeää Suomen huoltovarmuuden sekä taloudellisten toimintaedellytysten näkökulmasta ja näillä toimilla myös tuetaan pandemiasta selviytymistä.</p> <p>Yhdessä markkinavalvontaviranomaisten kanssa pyrittiin pandemiatilanteessa varmistamaan maahantuotujen kasvo- ja kansanmaskien käyttöturvallisuus sekä huomioitiin mahdollisimman häiriöttömät toimitukset suhteessa tuotteiden käyttöturvallisuuden varmistamiseen. Rokotetoimitusten osalta käynnistettiin toimet rokotetoimituksiin mahdollisesti liittyvien väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja toimitusten sujuvuuden varmistamiseksi.</p>

Tulostavoitesopimuksessa nimettiin myös alla olevat hankkeet, joilla tuetaan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden tavoitteiden saavuttamista.

Hanke	Tavoitteet 2020	Toteuma 2020
Tulliselvityksen tietojärjestelmien kokonaisuudistus.	Jo tuotannossa olevat tullivarastointi ja Tariffi palvelut toimivat tuotannossa luotettavasti yhtä aikaa etenevän hankkeen rinnalla. Hankkeessa eteneminen hyväksytyin hankesuunnitelmien mukaisesti. Kansalliseen tuontiin liittyen otetaan käyttöön yksityishenkilöille suunnattu tuontitullaussovellus ja lisäksi yritysten käyttöön rakennettu kattava tuontisovellus, joka tukee sekä sanomavälitteistä että käyttöliittymäpohjaista yrityskäyttöä. Näiden rinnalla rakennetaan tullivirkailijoiden käyttöön liittyvät tietojärjestelmäpalvelut. Saapumisen ja turvatietoilmoittamisen projektissa rakennetaan saapumisen ensimmäistä vaihetta, jonka käyttöönotto on vuoden 2021 puolella. Asiakasyhteistyöllä huolehditaan siitä, että asiakkaat ovat valmiita uusien palveluiden käyttöönottoon ja ovat testanneet sovelluksensa Tullin sovelluksia vasten. Tullin sisäisellä koulutuksella huolehditaan tullilaisten valmiuksista ottaa uudet järjestelmät käyttöön. Pääosin linjatyönä huolehditaan siitä, että muutokset liiketoiminnan tasolla jalkautuvat hallitusti.	<p>Tulli on jatkanut tietojärjestelmäudistusta kuluneen vuoden aikana. Yksityishenkilöiden ITU-nettituontipalvelun korvannut UTU:n Henkilöasiakkaiden Tuontitullauspalvelu otettiin käyttöön helmikuussa 2020 ja se on toiminut hyvin eikä tuotanto-ongelmia ole ollut. Asiakasyhteistyöllä pikarahtiyriytysten ja postitoimijoiden kanssa varmistettiin, että uudessa Henkilöasiakkaiden Tuontitullaus-palvelussa tehtäviin ilmoituksiin saadaan kuljetusliikkeiltä ilmoituksen perustietoja. Yritysten käyttöön tulevan tuontitullaussovelluksen ja sitä tukevien sidosjärjestelmien sekä saapumisen ja turvatietoilmoittamisen vaatimien sovellusten käyttöönottoa lykättiin loppusyksystä 2020 talveen ja kevääseen 2021 sen jälkeen, kun syyskuussa 2020 todettiin, että kaikkien järjestelmien valmiusaste käyttöönottoon ei ole riittävä.</p> <p>Aiemmin käyttöön otetuissa tullivarastoinnin ja tariffin palveluissa ei ole ollut tuotanto-ongelmia. Seuraavien vaiheiden (Vienti ja Passitus sekä niihin liittyvä transiivaihe) suunnittelu ja alustava määrittely on käynnistetty sovellustoimittajan kanssa.</p> <p>Tullissa on panostettu tietojärjestelmähankeiden riskienhallintaan, jotta 15.3.2021 tapahtuva ICS2-vaihe (turvatietoilmoittamisen laajennus) ja 1.7.2021 alkava maahantuonnin arvonlisäveron kantaminen vähäarvoisilta lähetyksiltä onnistuisivat ilman merkittäviä ongelmia. Sekä 15.3.2021 että 1.7.2021 muutosten yhteydessä käsiteltäviksi tulevien ilmoitusmäärien arvioidaan kasvavan jopa yli kymmenkertaisiksi.</p>
Brexitin muutoshallinta tullitoiminnoissa	Tulli huolehtii UK:n ja Suomen välisen ulkomaankaupan tulliselvityksestä ja tullivalvonnasta sille osoitettujen resurssien puitteissa Brexitin toteututtua.	<p>Vuonna 2020 Tulli toteutti Brexiin valmistautumiseen tarvittavat rekrytoinnit (noin 60 htv) ja varmisti tietojärjestelmiensä ja prosessiensa toimivuuden Brexitin toteutumisen jälkeen.</p> <p>Tulli tiedotti laajasti Brexitin etenemisestä ja Brexitin aiheuttamista muutoksista ulkomaankauppaa Iso-Britannian kanssa käyville yrityksille ja luonnollisille henkilöille yhteistyössä VM:n ja Verohallinnon kanssa. Asiakkaille tarkoitettuja brexit-ohjemateriaaleja päivitettiin jatkuvasti ajan tasalle ja Tulli osallistui useaan asiakkaille suunnattuun koulutustilaisuuteen. Britannian tavara kauppaa käyviin yrityksiin oltiin kolme kertaa (kesä-, syys- ja joulukuu) yhteydessä tullaukseen vaadittavasta EORI-tunnuksen hakemisesta. Asiakkaita varten perustettiin brexit-tukipuhelin.</p> <p>Brexit toteutui 1.1.2021 ja sujui Tullin näkökulmasta hyvin huolimatta siitä, että EU ja Iso-Britannia pääsivät sopuun Brexitin jälkeisistä tullimuodollisuuksista vasta aivan loppusyksynä</p>

Hanke	Tavoitteet 2020	Toteuma 2020
		2020. Tulli-ilmoitusmäärän kasvu Brexitistä johtuen alkuvuonna 2021 oli odotettu eli noin neljännes.
Modernin teknologian ja uudenlaisen osaamisen vaatimien kyvykkyyksien rakentaminen	Postiliikenteen automatisoidun tullivalvonnan käyttöönotto. Automatisoinnin ja koneoppimisen pilottien toteutuksia.	Postiliikenteen automatisoitua tullaus- ja tarkastusprosessia on edistetty ja suunniteltu toteutettavaksi Tullin ja Postin järjestelmäintegraatiolla. Tullin tarkastusalueelle ohjataan paketteja myös erillisten lajittelusääntöjen perusteella ja tähän liittyvä tekninen toteutus on valmistunut. Tullin tarkastusalueen prosessi- ja tilasuunnittelu on alkanut. Analyysi- ja tiedustelutoimintayksikössä on edelleen kehitetty tiedustelun ja riskianalyysin toimintamalleja. Uusien teknologisten ratkaisujen kuten koneoppimiseen pohjautuvaan valvonnan suuntaamisen käyttöönottoa on edelleen edistetty. Toimintaympäristön muutosten aiheuttamien tarpeiden johdosta Tullin Analyysi ja tiedustelu toimintayksikössä on laadittu hankesuunnitelma ja aikataulutus riskimootoriprojektin toteutukseen liittyen. Viimeksi mainitun projektin toteutusta on vuoden 2020 aikana aktiivisesti edistetty koronakriisistä huolimatta.
Toimeenpannaan ENI CBC –hanke, jossa on kyse Vaalimaan, Vainikkalan, Parikkalan, Imatran, Vartiuksen ja Raja-Joosepin rajanylityspaikkojen ja Kotkan tullitoimipaikan kehittämisestä.	Tulli perustaa ENI-hankkeen – hankkeeseen kuuluvat projektit etenevät hankesuunnitelman mukaisesti siten, että varmistetaan projektien läpivienti vuosien 2019 – 2021 aikana.	ENI CBC-hankkeiden toimeenpano on edistynyt pääosin projektisuunnitelmien mukaisesti. Vaalimaan, Vainikkalan ja Imatran suurten läpivalaisulaitteiden hankintasopimukset on allekirjoitettu kesällä 2020 ja laitteiden tarkempi suunnittelu valmistusta varten on tehty vuoden 2020 aikana. Asennustyöt paikan päällä alkavat keväällä 2021. Parikkalan, Vartiuksen ja Raja-Joosepin rajanylityspaikkojen rakennustekniset työt on aloitettu keväällä 2020 ja valmistuvat aikataulun mukaisesti vuoden 2021 aikana. Kotkan Kantasataman suunnittelu on edennyt hitaasti ja Hamina-Kotkan satama (pääpartnerina) on hakenut lisää aikaa hankkeen toteuttamiseksi.
Pankki- ja maksutilien rekisterin rakentaminen	Tulli toteuttaa pankki- ja maksutilien rekisterin tarvittavine rajapintoineen Eduskunnan hyväksymän lainsäädännön mukaisesti.	Tilirekisterin käyttöönotto tuotantoon toteutui suunnitellusti 1.9.2020. Käyttöönottoa edelsi tiedon tuottajien kanssa tehty kattava asiakastestaus kesällä 2020. Raportointikaudella aloitettiin myös tiedonhakujärjestelmien testaus Keskusrikospoliisin rahanpesuselvittelykeskuksen kanssa. Hanke tukee käyttöönottoja ja testausta tarjoamalla asiantuntijataukea ja teknistä tukea. Tilirekisterin ensimmäisen vaiheen kehityshanke on saatettu loppuun vuoden 2020 aikana. Pankki- ja maksutilien rekisterin rakentamisen yhteydessä havaitut PMJ –lain kehitysehdotukset on toimitettu valtiovarainministeriölle sekä ehdotus koostavan sovelluksen toteuttamisesta osana Rahoitustietodirektiivin kansallista täytäntöönpanoa. Lisäksi on osallistuttu sisäministeriön ja

Hanke	Tavoitteet 2020	Toteuma 2020
		valtiovarainministeriön kanssa valmisteluihin liittyen kansallisiin rahanpesun torjunnan projekteihin.
Luonnonmukaisen tuotannon valvonnan kehittäminen	Tuontivalvontaprosessi uudistetaan vastaamaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 vaatimuksia. Petosten valvonnan ja torjunnan valmiutta kehitetään vuosina 2020 – 2022 elintarvikeviranomaisten yhteisenä hankkeena.	Tulli osallistuu kesäkuussa 2020 käynnistyneeseen harmaan talouden torjuntaohjelmaan, jossa yhtenä toimintakohtana on erikseen mainittu viranomaisyhteistyön tehostaminen ja valvonnan vaikuttavuuden lisääminen rikosten ja pimeän työn torjumiseksi. Hankkeen alakohtana on tavoitteena kehittää Ruokaviraston ja Tullin yhteistyötä elintarvikepetosten torjunnassa maan rajat ylittävän tavaraliikenteen osalta. Hankkeessa tullaan kuvaamaan elintarvikepetosten paljastamiseen ja selvittämiseen liittyvät prosessit kummassakin viranomaisessa ja selvitetään niihin liittyvät yhteistyön ja koordinoinnin tehostamis- ja kehittämistarpeet. Samalla tullaan laatimaan tarvittavat yhteistyömallit elintarvikepetosten torjunnan tehostamiseksi. Hankkeen toteuttamiseksi vaadittavia selvityksiä on aktiivisesti toteutettu vuoden 2020 aikana Tullin sisäisesti.
Parikkalan rajanylityspaikan mahdollinen kansainvälistäminen	Tulli suunnittelee Parikkalan rajanylityspaikan kehittämistä viranomaisyhteistyönä hallituksen päättämän aikataulun mukaisesti.	Tulli seuraa Parikkalan rajanylityspaikan kehittämishankkeen etenemistä ja toimii sovittavien aikataulujen puitteissa.
Valmistautuminen pienimmän kannettavan arvonlisäveron määrän poistumiseen 1.1.2021.	Tulli valmistelee ja toteuttaa tietojärjestelmä- ja prosessimuutokset, jotka tarvitaan tulliverotuksen toiminnan varmistamiseksi pienimmän kannettavan arvonlisäveron määrän poistuessa 1.1.2021.	Pienimmän kannettavan arvonlisäveron poistumisen voimaantuloa on siirretty ja uusi voimaantulopäivä on 1.7.2021. Tullissa on ponnisteltu ALV-direktiivimuutoksen seurauksena merkittävästi kasvavien volyymien vaikutusten selvittämiseksi. Merkittäviä muutostarpeita on tunnistettu sekä tulliselvityksen tietojärjestelmään, että sen sidosjärjestelmiin. Toimenpiteet, joiden avulla pyritään varmistamaan tietojärjestelmien ja prosessien toimivuudesta, on käynnistetty. Erityistä huomiota on kiinnitetty Postin logististen prosessien kytkeytymiseen Tullin prosesseihin.

1.4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS

Mittarit	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Taloudellisuusindeksi ¹⁾	106,1	100	100	124,4
Tuottavuusindeksi ²⁾	98,7	100	101	81,1
Toimitilamenot euroa / henkilö	6 565	6 439	6 400	6 185
Toimitilaneliömetrit / henkilö	15,2	13,2	15,1	12,3
Maksullisen toiminnan kannattavuus (%)				
julkisoikeudelliset suoritteet	-3,9	-5,9	-10	-5,8
liiketaloudelliset suoritteet	15,3	11,7	7	12,2

¹⁾ Pienempi parempi.

²⁾ Suurempi parempi.

Tullin tuottavuus- ja taloudellisuuskehitys on laskettu perustuen Tullin toteutuneisiin HTV- ja suoritemääriin sekä menoihin / kustannuksiin. Tulostavoitesopimuksessa indeksivuotena on ollut 2018, joka on tässä muutettu vuodeksi 2019.

Tuottavuuslaskelma perustuu keskeisimpiin suoritteisiin ulkomaankaupan sujuvuuden ja yhteiskunnan suojaamisen osa-alueilla. Näitä suoritteita on painotettu niiden vaatiman työajan suhteessa, jotta niistä on saatu vertailukelpoisia. Tuottavuusindeksi on laskettu jakamalla vuosittaiset suoritemäärät (varsinaiset ja painotetut) HTV-kertymällä (suurempi indeksiluku on parempi) ja taloudellisuusindeksit jakamalla vuotuiset menot / kustannukset suoritemäärillä (pienempi indeksiluku on parempi). Vertailuvuosi on 2019. Tuottavuus- ja taloudellisuusindeksit on esitetty laitostasolla.

Tuottavuusindeksi oli 81,1 alittaen selvästi valtiovarainministeriön ja Tullin välisen tulossopimuksen tavoitteen 101. Samoin taloudellisuusindeksi 124,4 alitti tulossopimuksen tavoitteen selvästi. Kummankin indeksi heikkenemiseen on vaikuttanut merkittävästi tulliselvityksen ja yhteiskunnan suojaamisen tehtäväalueiden suoritteiden määrän voimakas väheneminen johtuen koronaviruksen aiheuttamasta ulkomaankaupan volyymin laskusta ja samalla saapuneen ja lähteneen matkustajamäärän romahtamisesta ja raskaan liikenteenkin selvästä vähenemisestä. Samalla henkilötyövuosimäärä kasvoi 4,2 % (77 htv) pääosin Brexitiin varautumiseen tehtyjen rekrytointien johdosta. Taloudellisuusindeksiin on vaikuttanut suoritemäärän laskun ja palkkausmenojen kasvun lisäksi ict-menojen kasvu miltei 6 miljoonalla eurolla johtuen menossa olevista ict-hankkeista.

Indeksilukuja tulkittaessa on huomattava, että ne voivat vaihdella vuosittain paljonkin sen mukaan, kuinka ulkomaankaupan volyymit ja niistä johtuvat suoritteet muuttuvat. Tullin HTV-määrä ei jousta nopeasti kuten eivät Tullin menotkaan, joten volyymien muuttuessa äkillisesti tuottavuus- ja taloudellisuusindeksit voivat parantua tai heikentyä nopeastikin. Taloudellisuuslukuja tulkittaessa Tullissa käynnistyneet isot tietojärjestelmähankkeet – tullausjärjestelmän uusiminen sidosjärjestelmineen – lisäävät kustannuksia, mikä heikentäne taloudellisuusindeksiä huolimatta siitä, mihin suuntaan ulkomaankaupan volyymit muuttuvat tulevina vuosina.

Toimitilatehokkuudessa Tulli ylitti asetetut tavoitteet selvästi. Optimaze-toimitilajärjestelmästä otettujen tietojen mukaan Tullin toimitilamenot olivat 6 185 euroa henkilöä kohden ja toimitilaneliöiden määrä henkilöä kohden oli puolestaan 12,3 neliometriä vuonna 2020.

Samoin maksullisen toiminnan kannattavuustavoitteet ylittyivät. Julkisoikeudellisen suoritteiden kate oli -5,8% ja liiketaloudellisten suoritteiden kate 12,2%.

Menojen, tuottavuuden ja taloudellisuuden indeksiluvut 2017-2020 (vuosi 2019 = 100)					Tulossopimus
	2017	2018	2019	2020	VM/Tulli
Menoindeksi	98,4	100,0	100,0	106,6	
Kustannusindeksi	96,0	102,6	100,0	104,1	
HTV-indeksi	96,3	98,1	100,0	103,2	
Suoriteindeksi	119,1	96,4	100,0	55,1	
Painotettu suoriteindeksi	98,3	96,8	100,0	83,7	
Tuottavuusindeksi:					
Varsinaiset suoritteet / HTV	123,7	98,3	100,0	53,4	
Painotetut suoritteet / HTV	102,1	98,7	100,0	81,1	101
Taloudellisuusindeksi					
Menot/varsinaiset suoritteet	82,6	103,7	100,0	193,6	
Menot/painotetut suoritteet	100,1	103,3	100,0	127,4	
Kustannukset/varsinaiset suoritteet	80,6	106,5	100,0	189,1	
Kustannukset/painotetut suoritteet	97,6	106,1	100,0	124,4	100

MAKSULLISEN TOIMINNAN KANNATTAVUUS

TUOTOT JULKISOIKEUDELLISET	Vuosi 2020 toteuma	Vuosi 2020 arvio	Vuosi 2019 toteuma	Vuosi 2018 toteuma
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 674 803 €	1 644 358 €	1 287 074 €	1 189 825 €
<u>Maksullisen toiminnan muut tuotot</u>	-	-	-	
Tuotot yhteensä	1 674 803 €	1 644 358 €	1 287 074 €	1 189 825 €
KOKONAISKUSTANNUKSET JULKISOIKEUDELLISET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	36 056 €	32 854 €	23 216 €	20 644 €
Henkilöstökustannukset	912 359 €	876 501 €	734 442 €	670 075 €
Vuokrat	95 485 €	96 430 €	81 400 €	77 329 €
Palvelujen ostot	342 440 €	261 232 €	247 392 €	214 090 €
<u>Muut erilliskustannukset</u>	<u>73 270 €</u>	<u>43 803 €</u>	<u>33 598 €</u>	<u>31 692 €</u>
Erilliskustannukset yhteensä	1 459 610 €	1 310 820 €	1 120 048 €	1 013 830 €
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	244 238 €	218 611 €	185 145 €	166 233 €
Poistot	67 582 €	68 194 €	57 459 €	55 653 €
Korot	0 €	1 066 €	1 016 €	0 €
<u>Muut yhteiskustannukset</u>	-	-	-	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	311 820 €	287 870 €	243 619 €	221 886 €
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 771 430 €	1 598 690 €	1 363 667 €	1 235 716 €
KUSTANNUSVASTAAVUUS JULKISOIKEUDELLISET (TUOTOT - KUSTANNUKSET)	-96 628 €	45 667 €	-76 593 €	-45 891 €
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	-6 125 €	-10 378 €	-11 467 €	-17 593 €
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN JULKISOIKEUDELLISET	-90 503 €	56 046 €	-65 126 €	-28 297 €
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

TUOTOT LIIKETALOUDELLISET	Vuosi 2020 toteuma	Vuosi 2020 arvio	Vuosi 2019 toteuma	Vuosi 2018 toteuma
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	52 374 €	104 985 €	124 164 €	156 135 €
<u>Maksullisen toiminnan muut tuotot</u>	-	-	-	
Tuotot yhteensä	52 374 €	104 985 €	124 164 €	156 135 €
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	972 €	1 882 €	1 926 €	2 290 €
Henkilöstökustannukset	23 570 €	47 984 €	57 477 €	69 801 €
Vuokrat	2 575 €	5 524 €	6 752 €	8 576 €
Palvelujen ostot	9 236 €	14 963 €	20 519 €	23 743 €
<u>Muut erilliskustannukset</u>	<u>1 235 €</u>	<u>2 492 €</u>	<u>2 748 €</u>	<u>3 259 €</u>
Erilliskustannukset yhteensä	37 588 €	72 845 €	89 422 €	107 669 €
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	6 587 €	12 522 €	15 356 €	18 436 €
Poistot	1 823 €	3 906 €	4 766 €	6 172 €
Korot	0 €	61 €	84 €	0 €
<u>Muut yhteiskustannukset</u>	-	-	-	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	8 410 €	16 489 €	20 207 €	24 608 €
Kokonaiskustannukset yhteensä	45 998 €	89 334 €	109 628 €	132 277 €
KUSTANNUSVASTAAVUUS LIIKETALOUDELLISET (TUOTOT - KUSTANNUKSET)	6 376 €	15 651 €	14 535 €	23 858 €
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN LIIKETALOUDELLISET	6 376 €	15 651 €	14 535 €	23 858 €
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

TUOTOT YHTEENSÄ	Vuosi 2020 toteuma	Vuosi 2020 arvio	Vuosi 2019 toteuma	Vuosi 2018 toteuma
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 727 177 €	1 749 343 €	1 411 238 €	1 345 960 €
<u>Maksullisen toiminnan muut tuotot</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>
Tuotot yhteensä	1 727 177 €	1 749 343 €	1 411 238 €	1 345 960 €
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	37 028 €	34 736 €	25 141 €	22 934 €
Henkilöstökustannukset	935 929 €	924 485 €	791 920 €	739 876 €
Vuokrat	98 060 €	101 954 €	88 151 €	85 905 €
Palvelujen ostot	351 676 €	276 196 €	267 911 €	237 833 €
<u>Muut erilliskustannukset</u>	<u>74 505 €</u>	<u>46 295 €</u>	<u>36 346 €</u>	<u>34 951 €</u>
Erilliskustannukset yhteensä	1 497 198 €	1 383 665 €	1 209 470 €	1 121 499 €
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	250 825 €	231 133 €	200 501 €	184 669 €
Poistot	69 405 €	72 100 €	62 225 €	61 825 €
Korot	0 €	1 127 €	1 100 €	0 €
<u>Muut yhteiskustannukset</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>	<u>0 €</u>
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	320 230 €	304 360 €	263 826 €	246 494 €
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 817 428 €	1 688 025 €	1 473 296 €	1 367 993 €
KUSTANNUSVASTAAVUUS (TUOTOT - KUSTANNUKSET)	-90 251 €	61 318 €	-62 058 €	-22 033 €
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	-6 125 €	-10 378 €	-11 467 €	-17 593 €
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-84 126 €	71 696 €	-50 591 €	-4 439 €
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Omakustannushinnoittelusta poikkeavat julkisoikeudelliset suoritteet

Tuettujen suoritteiden kokonaisalikate									
II Valmisteverotus							Yhteensä		-725,82 €
Vero laji	Jakso	Kohta	Suoritteen nimi	Oma kustannus-hinta	Perittävä hinta	Kate €	Kate- %	Myynti kpl	Kate yhteensä
5JO	2	1.1.1.	Valmisteverotusta koskeva ennakkoratkaisu: – joka on vaatinut tullilaboratorion tutkimuksen	612,91 €	500,00 €	-112,91 €	-22,6 %	0	0,00 €
5JO	2	1.1.2.	Valmisteverotusta koskeva ennakkoratkaisu: – joka ei ole vaatinut tullilaboratorion tutkimusta	473,61 €	350,00 €	-123,61 €	-35,3 %	0	0,00 €
5JO	2	1.2.1.	Muu verotusta koskeva ennakkoratkaisu: – kun kysymys on kaupallisesta toiminnasta	1 225,82 €	500,00 €	-725,82 €	-145,2 %	1	-725,82 €
5JO	2	1.2.2.	Muu verotusta koskeva ennakkoratkaisu: – kun hakijana on yksityishenkilö eikä kysymys ole kaupallisesta toiminnasta	598,98 €	150,00 €	-448,98 €	-299,3 %	0	0,00 €
5JO	2	1.3.	Päätös olla antamatta ennakkoratkaisua	445,75 €	50,00 €	-395,75 €	-791,5 %	0	0,00 €

Ennakkoratkaisujen omakustannushintaa alhaisemman veloituslinnan perusteena on se, että on Tullin ja samalla Suomen valtion edun mukaista pyrkiä edistämään ennakkoratkaisujen pyytämistä epäselvissä tapauksissa. Tällä tavoin voidaan välttää resursseja kuluttavaa jälkikäteen tapahtuvaa selvitystyötä, jälkikantoja ja mahdollisesti myös oikeuskäsittelyjä, joista aiheutuu kustannuksia sekä valtiolle että asiakkaalle.

Toisaalta kyse on myös siitä, mitä asiakkailta voidaan kohtuudella veloittaa heidän pyrkimyksensä hakea ennakoita ratkaisua verotusta koskevaan ongelmaansa.

III Laboratorion suorittamat tutkimukset								Yhteensä		-5 398,88 €
Verolaji	Jakso	Kohta	Suoritteen nimi	Oma kustannus- hinta	Perittävä hinta	Kate €	Kate- %	Myynti kpl	Kate yhteensä	
5JO	3	1.1.3.	Elintarvikelainsäädännön soveltamisalaan kuuluvat tavarat – kun tuontierän arvo on enintään 1 500 euroa	492,18 €	250,00 €	-242,18 €	-96,9 %	10	-2 421,85 €	
5JO	3	1.2.3.	Kuluttajaturvallisuuslain soveltamisalaan kuuluvat tavarat – kun tuontierän arvo on enintään 1 500 euroa	399,32 €	200,00 €	-199,32 €	-99,7 %	11	-2 192,52 €	
5JO	3	1.3.3.	Luonnonmukaisen tuotannon valvontalain soveltamisalaan kuuluvat tavarat – kun tuontierän arvo on enintään 1 500 euroa	492,18 €	250,00 €	-242,18 €	-96,9 %	0	0,00 €	
5JO	3	1.4.3.	Maataloustuotteiden markkinajärjestelylain soveltamisalaan kuuluvat tavarat – kun tuontierän arvo on enintään 1 500 euroa	492,18 €	250,00 €	-242,18 €	-96,9 %	0	0,00 €	
5JO	3	2.2.3.	Terveystarkastus unioniin tuotaville kasviksille: – ensimmäisestä alle 50 kg:n tavaraerästä	120,72 €	70,00 €	-50,72 €	-72,5 %	14	-710,14 €	
5JO	3	2.2.4.	Terveystarkastus unioniin tuotaville kasviksille: – seuraavista alle 50 kg:n tavaraeristä	54,79 €	30,00 €	-24,79 €	-82,6 %	3	-74,37 €	
5JO	3	2.5.1.	Uusintatarkastus kunnostustoimenpiteiden jälkeen sekä unionista että muualta tuotaville kasviksille – alle 50 kg:n erät, tai erät joissa vain pakkausmerkintäpuutteita	92,87 €	60,00 €	-32,87 €	-54,8 %	0	0,00 €	

Tullilaboratorion suoritteissa on tutkimuskohteittain huomioitu pienille tuontierille alennettu tutkimushinta, jottei tutkimushinta on suhteeton tuontierän arvoon verrattuna. Tuontierän arvoksi on määritetty enintään 1500 euroa.

1.5 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

SUORITTEIDEN MÄÄRÄT JA AIKAANSAADUT JULKISSUORITTEET

Tullin avainluvut	2018	2019	2020	Muutos %
Ulkomailta saapuneet matkustajat	26 085 848	25 686 590	6 796 652	-73,54 %
Alusliikenteessä	9 565 921	9 621 392	3 370 952	-64,96 %
Lentoliikenteessä	9 509 256	10 052 225	2 226 960	-77,85 %
Juna- ja maantieliikenteessä (itäraja)	4 523 433	4 769 109	1 198 740	-74,86 %
Ulkomailta saapuneet	1 243 619	1 243 864	1 122 229	-9,78 %
Laivat	24 103	23 437	20 037	-14,51 %
Lentokoneet	84 521	86 086	30 833	-64,18 %
kuormatut kuorma-autot, kontit ja perävaunut	1 134 995	1 134 341	1 071 359	-5,55 %
Ulkomaankauppa	130 285	130 540	116 690	-10,61 %
Tuonti (milj.€)	66 450	65 625	59 350	-9,56 %
Vienti (milj.€)	63 835	64 915	57 340	-11,67 %
Tullin kantamat verot (Luvut tuhatta euroa)	486 275	274 255	251 720	-8,22 %
Tuonnin perusteella kannettavat verot	258 872	30 969	26 012	-16,01 %
Valmisteverot	439	-969 ¹⁾	311	132,04 %
Muut verot ja maksut ja sekalaiset tulot	86 905	93 014	85 374	-8,21 %
Muille viranomaisille tilittävä kanto	1 409	1 088	752	-30,88 %
EU:lle tilittävät omat varat netto	138 650	150 153	139 272	-7,25 %
Tulliselvitys ja verotus				
Kolmansien maiden	2 005 001	2 041 650	1 704 435	-16,52 %
Tuontitullaukset	897 617	918 311	660 313	-28,09 %
Vientitullaukset	1 107 384	1 123 339	1 044 122	-7,05 %
Sisäkaupan	280 659	249 408	224 029	-10,18 %
Tuonti-ilmoitukset	199 207	171 307	152 054	-11,24 %
Vienti-ilmoitukset	81 452	78 101	71 975	-7,84 %
Passitukset aloitetut/päätetyt	271 271	241 688	194 953	-19,34 %
- joista aloitettujen TIR-carnet osuus	18 941	12 550	5 448	-56,59 %
Yhteiskunnan suojaaminen				
Tietoon tulleet rikokset	8 943	7 835	6 641	-15,24 %
Selvitetyt rikokset	7 850	7 472	5 913	-20,86 %
Selvitysprosentti %	88 %	95 %	89 %	-6,71 %
Tullilaboratorion tutkimat näytteet	11 516	10 686	12 041	12,68 %

¹⁾ Valmisteverojen negatiivinen arvo johtuu KHO:n tammikuussa 2019 antamasta päätöksestä, minkä johdosta Tulli mitätöi aiemmin vuonna 2015 tekemänsä jälkikantopäätöksen, mikä sisälsi tupakkavalmisteveroa 1 284 800 euroa.

PALVELUKYKY SEKÄ SUORITTEIDEN JA JULKISHYÖDYKKEIDEN LAATU

Ulkomaankaupan ja verotuksen tehtäväalueella Tullin keräämien verojen ja maksujen määrä oli 251,7 miljoonaa euroa vuonna 2020. Vastaava luku vuonna 2019 oli 274,3 miljoonaa euroa muutoksen selittyessä EU:lle tilitettävien tullien, väylämaksujen ja arvonlisäveron määrän laskulla. Verotuloista 26 miljoonaa euroa kertyi maahantuonnin arvonlisäverosta. EU:lle tilitettävien tullien määrä oli nettona 139,3 miljoonaa euroa ja niistä kansalliseen budjettiin kertyvän kantopalkkion määrä oli 34,9 miljoonaa euroa. Väylämaksuja kertyi 46,7 miljoonaa euroa ja maksullisen toiminnan tuotto oli 1,8 miljoonaa euroa.

Tullissa on meneillään EU-lainsäädännön muutoksiin pohjautuva tulliselvitys- ja niitä tukevien tietojärjestelmien kokonaisuudistus. Alun perin Multi Annual Strategic Plan (MASP 2016) velvoitti jäsenmaita ottamaan kaikki EU-lainsäädännön sisältämät toiminnot käyttöön vuoden 2020 loppuun mennessä. Useampien muutosten jälkeen nyt voimassa oleva MASP 2019 on lykännyt käyttöönottoa vaiheittain vuoden 2025 loppuun saakka. Vuoden 2018 syksyllä hankkeessa tapahtui ensimmäinen käyttöönotto tariffijärjestelmän tullessa käyttöön ja loppukeväästä 2019 otettiin käyttöön tullivarastoinnin toiminnallisuudet. Tuonnin ensimmäisen vaiheen eli Henkilöasiakkaiden Tuontitullauspalvelun käyttöönotto tapahtui helmikuussa 2020. Seuraavina käyttöönottovaiheina ovat turvatietoilmoittamisen laajentuminen maaliskuussa 2021 ja valmistautuminen arvonlisäveron kantamiseen myös vähäarvoisilta lähetyksiltä heinäkuusta 2021 lähtien.

Tullin verojäämät olivat viime vuonna edelleen alhaiset verojäämäprosentin ollessa tulliverotuksessa 2,1 % ja väylämaksuissa 0 %. Edellisen vuoden osalta vastaavat luvut olivat 0,43 % ja 0 %. Tulliverotuksessa verojäämien kasvu oli ennakoitu, sillä rekisteröityjen arvonlisäverovelvollisten verotuksen siirryttyä Verohallintoon epäsäännönmukaisten toimijoiden osuus tulliverotuksessa kasvoi ja heidän kohdallaan verojäämärisä on suurempi kuin vakiintuneilla yrityksillä.

Tullille tehtävien tulli-ilmoitusten käsittely on jo nyt pitkälle digitalisoitua sähköisten ilmoitusten osuuden ollessa 100 % tuntumassa pois lukien TIR Carnet –asiakirjat, jotka yhä vaativat manuaalista käsittelyä. Sähköisten tuonti-ilmoitusten käsittelyajat ovat edelleen lyhyitä: tuonti-ilmoituksista käsiteltiin 92 % ja vienti-ilmoituksista 93 % alle tunnissa, passitusilmoituksista kaikki käsiteltiin alle 30 minuutissa. Käsittelyaika pitenee, jos ilmoitus valikoituu tarkastettavaksi. Tulliverotuksessa (tulli + alv) oikaisupäätösten osuus tuontitullauspäätöksistä oli 2,5 % viime vuonna.

Tulliselvityksen asiakastyytyväisyys mitataan joka toinen vuosi ja edellisen kerran mittaus tehtiin syksyllä 2019. Tällöin asiakastyytyväisyys kasvoi ensimmäisen kerran yli 4:n kokonaisarvosanan ollessa 4,11 asteikolla 1 – 5. Sitä edeltävässä tutkimuksessa kokonaisarvosanaksi tuli 3,67.

Yhteiskunnan suojaamisen tehtäväalueella Tullin paljastamien rikosten määrä laski pienimpään määrään viiden vuoden ajalla: vuonna 2020 Tulli paljasti yhteensä 6 641 rikosta (2019: 7 835 kpl). Lasku selittyy lähinnä huumausainerikosten ja veropetosten määrän pienenemisellä. Määrä on vähentynyt pääasiassa perusmuotoisten huumausaine- ja veropetosrikosten osalta.

Vuonna 2019 Tulli takavarikoi huumeita 1 714 kiloa ja nyt vuonna 2020 huumeita takavarikoitiin 769 kiloa, eli lähes tuhat kiloa vähemmän kuin edellisvuonna. Määrän väheneminen selittyy pääosin khatin takavarikkomäärän pienentymisellä.

Hasista takavarikoitiin vain 0,7 kiloa, mikä on noin 46 kiloa vähemmän kuin edellisvuonna. Syynä voidaan pitää marihuanan suosiota, joka vähentää hasiksen kysyntää. Marihuanaa takavarikoitiin yhteensä 280,4 kiloa eli eniten 13 vuoteen. Marihuanan takavarikkomäärät ovat viimeisen viiden vuoden ajan nousseet vuosittain. Kokaiinia takavarikoitiin 2019 ennätysmäärä: noin 33 kiloa. Nyt vuonna 2020 takavarikkomäärä oli 10 kiloa. Matkustajaliikenteen väheneminen on vaikuttanut kokaiinin takavarikoihin. Amfetamiinia takavarikoitiin edellisvuonna 2019 24,2 kiloa, mikä oli pienin määrä kuuden vuoden ajalta, seikka selittyy sillä, että metamfetamiinia ei esiintynyt Suomessa juurikaan. Vuoden 2020 aikana amfetamiinia takavarikoitiin koronarajoituksista huolimatta 42,4 kiloa. Nousu selittyy pääosin yksittäisellä suurella takavarikolla. Heroiinia takavarikoitiin taas totuttu pieni

määrä maassamme; noin 40 grammaa. Ekstaasia takavarikoitiin lähes 79 500 tablettia. Edellisvuonna takavarikoitiin lähes 41 000 tbl. Kasvun selittää muutamit isohkot takavarikot.

Huumelääkkeitä Tulli takavarikoi vuonna 2020 lähes 237 000 tablettia tai ampullia (2019: n. 131 000 tbl). Buprenorfiinia sisältäviä lääkevalmisteita tuosta määrästä oli noin neljännes. Takavarikkomäärä heijastelee olemassa olevaa suuntausta huumelääkkeiden osalta, missä postiliikenteellä on suuri rooli.

Dopingtakavarikot olivat noin 34 700 tablettia tai ampullia (2019: n. 298 000). Dopingrikosten määrä oli kuitenkin lievässä kasvussa edellisvuoteen verrattuna eli 238 kappaletta.

Veropetoksia paljastui kaikkiaan edellisvuonna 2019 1 362 kpl eli suurin määrä viiteen vuoteen. Nyt vuonna 2020 veropetoksia on paljastunut 917 kappaletta. Törkeitä tekemuotoja näistä oli 98 veropetosta. Veropetosten määrän voi olettaa vähentyneen matkustajaliikenteen rajoitusten vuoksi. Talousrikoksiksi luokitellut törkeät veropetosjutut ovat olleet pääasiassa savukkeiden, alkoholin ja nuuskan laitonta maahantuontia sekä valmiste- ja arvonlisäveroihin, polkumyynnitulleihin sekä tullivarastointiin liittyviä petoksia.

Vuonna 2020 Tulli otti haltuun rikosasioissa 4,5 miljoonaa savuketta. Määrä on noin 1,8 miljoonaa savuketta enemmän kuin edellisvuonna. Kasvu selittyy kahdesta suuresta takavarikosta. Pääosin savukkeet salakuljetetaan Suomeen pienissä erissä lähinnä Venäjältä. Suomi toimii myös savukkeiden salakuljetuksen kauttakulkumaana muihin Pohjoismaihin sekä Keski-Eurooppaan.

Nuuskaa saatiin takavarikoitua vuoden 2020 aikana 7 011 kiloa eli noin 2 000 kiloa enemmän edellisvuoden määrään verrattuna. Määrä on suurin kymmeneen vuoteen. Pääasiassa suurempia nuuskaeria salakuljetettiin Suomen markkinoille Pohjois-Ruotsista maarajan yli. Nuuskan myynti ja salakuljetus on muuttunut ammattimaiseksi maassamme, ja laittoman toiminnan markkinat kattavat nykyään koko valtakunnan alueen.

Paljastuneiden rikosten selvittämistaso oli 89 % vuonna 2020 (2019: 95,4 %). Selvittämistaso oli vuonna 2020 pitkän aikavälin toteutuman tasolla. Tullirikostorjunnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus on vaihdellut voimakkaasti ja vuonna 2020 summa oli 57,18 miljoonaa euroa. Suurin osa summasta eli 26 miljoonaa euroa muodostui takaisin saadusta rikoshyödystä. Talousrikostorjunnan vaikuttavuusmittareista suurin osuus oli tutkittujen rikosjuttujen aiheuttamat vahingot, joiden määräksi vuonna 2020 tuli 10,09 miljoonaa euroa.

Tullilaboratorio tutki viime vuonna 12 041 näytettä, joista tehtiin 27 000 laboratoriotutkimusta. Edelliseen vuoteen verrattuna laboratoriotutkimuksiin tulleiden näytteiden määrä nousi 13 % (2019: 10 668 näytettä, yli 26 500 tutkimusta). Näytemäärän kasvuun vaikutti merkittävästi tullirikosepäilyihin liittyvien näytteiden lisääntyminen.

Kaikista laboratoriotutkimuksista kahdeksan prosenttia liittyi Tullin ulkopuolisiin tutkimuksiin, yksi prosentti liittyi liiketaloudellisiin tutkimuksiin muille viranomaisille ja seitsemän prosenttia Keskusrikospoliisille ja Verohallinnolle annettuihin tutkimuspalveluihin.

EU:n ulkopuolisista maista tuotiin kasvisten terveystarkastusten piiriin kuuluvia tuote-eriä 1358. Tuontierien määrä kasvoi 71 % edellisvuodesta. Kaikkien erien asiakirjat tarkastettiin ja lisäksi 535 erälle tehtiin fyysinen kasvinterveystarkastus. Tehtävien tarkastusten määrä noudatti lainsäädännössä määriteltyjä tarkastusprosentteja. Kasvisten fyysinen vaatimustenmukaisuustarkastus kohdistettiin 356 erää, joista 8 erää ei täyttänyt vaatimuksia.

Tullin tehtäviin kuuluvat myös vihreitten banaanien tuontitarkastukset, ellei toimijalle ole myönnetty omavalvontaoikeutta. Omavalvontaoikeutta on toistaiseksi hakenut vain yksi toimija. Vihreitä banaaneja tarkastettiin 10 konttia.

Oliiviöljyjen markkinajärjestelylain mukaisessa valvonnassa tutkittiin 9 öljyä, joista 5 ei täyttänyt aistinvaraisen arvioinnin mukaisia vaatimuksia. Määräystenvastaisiksi todetut varastoilla jäljellä olevat oliiviöljyerät asetettiin Tullin toimesta luovutuskieltoon. Tuotteiden määräystenvastaisuudesta ilmoitettiin tuottajamaiden toimivaltaisille viranomaisille.

1.6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Mittari	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Työtyytyväisyys (VM Baro) ¹⁾	3,41	-	3,45	3,54
Johtajuusindeksi (VM Baro) ¹⁾	3,21	-	3,43	3,35
Sairauspoissaolot (työpvm/htv)	12,4	13,2	10	11,3
Lyhyet 1 – 3 pv sairauspoissaolot (työpvm/htv)	4,3	3,5	2,7	2,8
Varsinaisten määräaikaisten %-osuus	1,4	1,3	1,5	2,7
Koulutuspäiviä / htv	6,6	7,1	8,0	5,4
Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä ¹⁾ <i>VMBaro Ylin johto toimii esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä</i>	2,5	-	3,2	2,8
Työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa ¹⁾ <i>VMBaro Viestintä työyhteisössäni on vaikuttavaa, avointa, oikea-aikaista ja vuorovaikutteista</i>	3,1	-	3,4	3,2
Työn innostavuus ja työssä koettu ilo ¹⁾ <i>VMBaro Motivoidun ja innostun työstäni</i>	3,6	-	3,6	3,7
Tulos- ja kehityskeskustelujen toimivuus osaamisen kehittämisessä ¹⁾ <i>VMBaro Kehityskeskustelut auttavat minua työni tekemisessä ja osaamiseni kehittämisessä</i>	2,6	-	3,1	2,8
Esimiesten ja johdon asettamat mahdollisuudet uudistua työssä ¹⁾ <i>VMBaro Voin organisaatiossani kokeilla ja tehdä asioita uudella tavalla</i>	3,1	-	3,2	3,2
Töiden yleinen organisointi työyhteisössä ¹⁾ <i>VMBaro Johto on onnistunut työyhteisöni töiden organisoinnissa</i>	2,8	-	3,3	3,0

¹⁾ Asteikolla 1 – 5. VMBaron kysymykset poikkeavat hieman tulostavoiteissa olevista kysymyksistä.

Osa taulukon tavoitearvoista ovat luonteeltaan enemmän seurantaindikaattoreita kuin tavoitelukuja, koska yksittäisten tavoitearvojen asettaminen mm. koulutuspäivien määrälle ei ole kovin mielekästä – kyse on enemmän kehityksen seuraamisesta ja tarvittaessa suuntaamisesta haluttuun suuntaan kuin tietyn tavoiteluvun määrittämisestä.

Valtion yhteisten HR-teemojen tavoitteet

Tavoite	Toteuma
<p>Osaamisen kehittäminen</p> <p>Tullin osaamiskeskusteluiden käyttöönottoa ja hyödyntämistä osaamisen kehittämisessä jatketaan. Osaamiskeskusteluiden yhteydessä esimies täyttää osaamiskartoituksen, jonka avulla Tulli saa vuosittain toimintokohtaiset osaamiskartoitukset, joita hyödynnetään osaamisen johtamisessa ja Tullin koulutuksen vuosisuunnittelussa. Osaamisen kehittämisessä hyödynnetään monipuolisesti eri keinoja ja muun muassa eOppivan käyttöä lisätään.</p>	<p>Osaamiskeskustelut käytiin Tullin omalla EU tullien yhteiseen osaamisen viitekehukseen perustuvalla mallilla ajalla toukokuu-elokuu. Koulutussuunnitelman teossa vuodelle 2021 hyödynnettiin osaamiskeskusteluiden yhteydessä täytettyjä osaamiskartoituksia. Tulli ei ole muun turvasektorin tavoin johtuen tietoturvasyistä voinut ottaa käyttöön valtion yhteistä Osaava-palvelua. Virkamiesetiikkaan sekä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät eOppivan koulutukset on sisällytetty Tullin yleis perehdytykseen ja ne sisällytetään kaikille tullilaisille vuoden 2021 osaamiskeskusteluiden tavoitteiksi.</p>
<p>Liikkuvuuden edistäminen</p> <p>Tullin henkilöitä on työkierrassa valtion muissa organisaatioissa. Myös Tulliin on saatu osaajia työkierron avulla. Tunnistettuna ongelmana on ollut resurssien kapeus, mikä vaikeuttaa työkiertojen toteuttamista. Valtion ja Tullin sisäisen työkierron</p>	<p>Tullissa on jatkuvasti sisäisessä ilmoittautumisessa tehtäviä, joihin Tullin virkamiehet voivat ilmoittautua ja siirtyä omalla virallaan. Vuonna 2021 toteutettiin yhteensä 62 kohdennettua Tullin sisäistä tehtäväjärjestelyä. Tämän lisäksi useita tullilaisia on tehtäväkierrassa muissa virastoissa ja kansainvälisissä</p>

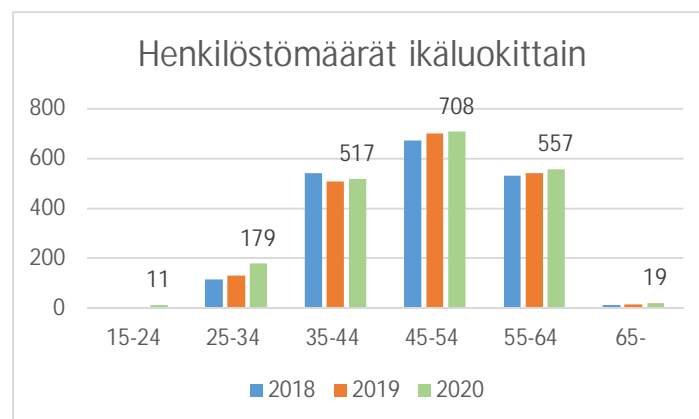
Tavoite	Toteuma
lisäksi Tullista on henkilöitä kansainvälisissä tehtävissä. Tullin asiantuntijat jakavat osaamistaan erilaisissa verkostoissa.	tehtävissä.
<p>Valtion työnantajakuvan kehittäminen</p> <p>Tulli vahvistaa työnhakija- ja työntekijäkokeumusta ja tavoitteena on ottaa uusia keinoja käyttöön työnantajakuvan houkuttelevuuden lisäämiseksi. Kilpailu osaajista on huomattu erityisesti IT-tehtävissä. Tullin asiantuntijat osallistuvat HJF:n ideoimiin henkilöstöjohtamisen kokeiluihin ja uusien toimintamallien kehittämiseen. Tullissa käynnistetään vuoden 2020 aikana trainee-ohjelma tulevaisuuden tulliosajille, minkä lisäksi korkeakouluharjoittelijoiden määrää lisätään.</p> <p>Lisäksi Tulli kartoittaa edellytykset todellisen monipaikkaisen työskentelyn mahdollistamisesta Tullissa (nykytila, esteet ja mahdollisuudet) kevään tulosohjauskokoukseen mennessä ja esittää monipaikkaisuuden lisäämisen tavoitteeseen liittyviä tavoitteita ja mittareita.</p> <p>Tulli kiinnittää erityistä huomiota työelämän monimuotoisuuteen toiminnallisessa ja henkilöstöpoliittisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelussa. Suunnitteluvuoden aikana toteutetaan kokeiluna henkilöstöpoliittisen yhdenvertaisuuden toteutumisen arviointi, määrittellen erityisesti sitä kuvaavat tavoitteet ja kriteerit sekä niiden saavuttamisen mittarit.</p>	<p>Tulli on osallistunut valtion yhteisiin HR:n kehittämishankkeisiin. Tullissa on muun muassa parannettu työnhakijaviestintää Tervetuloa Tulliin sivuston avulla ja monipuolistettu työnantajakuvan viestintää sosiaalisen median kanavissa. Trainee-ohjelman käynnistys on siirretty koronapandemian jälkeiseen aikaan. Korkeakouluharjoittelijoiden määrää on saatu lisättyä. Yhteiskuntavastuullisen rekrytoinnin periaatteet on saatu sovitua ja otettua käyttöön.</p> <p>Tullissa tehdään laajasti etätöitä niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista. Tulli näkee monipaikkaisen ja paikkariippumattoman työn edistämisen positiivisena asiana. Tulli on vastannut VM:n monipaikkaisuutta ja paikkariippumatonta työntekoa koskevaan kyselyyn.</p> <p>Tullin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on päivitetty vuosille 2020-2022. Suunnitelma sisältää erilliset henkilöstöpoliittiset ja toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet sekä selvityksen nykytilasta.</p>

Henkilöstömäärä, rakenne ja kulut

Tullissa työskenteli vuoden 2020 lopussa yhteensä 1991 henkilöä. Naisten osuus henkilöstöstä oli edelleen 45 prosenttia. Todellisia työpanoksia mittaava henkilötyövuosimäärä oli 1929 ilman ylityitä ja varallaoloa. Henkilötyövuosimäärä kasvoi 4,2 % edellisestä vuodesta. Yli- ja lisätöiden sekä varallaolon määrä oli 16 henkilötyövuotta.

Henkilöstömäärä	2018	muutos-%	2019	muutos-%	2020
Henkilöstön lukumäärä	1876	1,1 %	1896	5,0 %	1991
HTV	1859	-0,4 %	1852	4,2 %	1929

Tullilaisten keski-ikä vuonna 2020 oli 48,6 vuotta. Henkilöstöstä 65 prosenttia oli vuoden lopussa vähintään 45-vuotiaita. Suurin yksittäinen ikäryhmä oli 45-54 -vuotiaat, joita oli henkilöstöstä 35 prosenttia.

Koulutustasoindeksi vuonna 2020 oli 4,7. Korkeakoulu- ja yliopistotason tutkinnon suorittaneita oli 37,2 prosenttia henkilöstöstä vuoden lopussa. Koulutuspanostus oli 5,4 työp/htv.

Koulutustasoindeksi	2018	2019	2020
naiset	4,8	4,9	4,9
miehet	4,3	4,4	4,5
Yhteensä	4,5	4,6	4,7

Koulutustasoindeksissä käytetään kuutta koulutusasteluokkaa: perusastetta, keskiastetta, alinta korkea-astetta, alemmaa ja ylempää korkeakouluastetta ja tutkijakoulutusastetta. Koulutusasteen mittaaminen perustuu koulutusaikaan.

Vertailuvuoden 2018 tiedot ovat muuttuneet vuoden 2018 toimintakertomuksessa esitettyyn verrattuna. Tämä johtuu syksyllä 2019 toteutetusta koulutustasojen määrittelyyn liittyvästä muutoksesta, mikä näkyy koulutustasoindeksin hienoisena laskuna niissä virastoissa, joissa työskentelee paljon toisen asteen tutkinnon suorittaneita henkilöitä.

Lähes kaikki tullilaiset, 94 % henkilöstöstä, työskentelivät virkasuhteessa. Määräaikaista palvelussuhteita oli vuonna 2020 2,7 % kaikista palvelussuhteista. Osa-aikaisesti työskenteli 4,9 % henkilöstöstä. Tullin lähtövaihtuvuus vuonna 2020 oli 4,9 %, joka on sama kuin edellisenä vuonna.

Määräaikaiset	2018	%-osuus	2019	%-osuus	2020	%-osuus
hlömäärä	26	1,4 %	25	1,3 %	54	2,7 %
naiset	18	1,0 %	19	1,0 %	36	1,8 %
miehet	8	0,4 %	6	0,3 %	18	0,9 %

Palvelussuhteet	2018	%-osuus	2019	%-osuus	2020	%-osuus
kokoaikaiset	1775	94,6 %	1800	94,9 %	1894	95,1 %
osa-aikaiset	101	5,4 %	96	5,1 %	97	4,9 %

Sairauspoissaolojen lukumäärä vuonna 2020 oli 21 817 työpäivää. Tullilainen oli sairauden takia pois töistä keskimäärin 11,3 työpäivää, kun vastaava luku vuonna 2019 oli 13,2.

Työhyvinvointi	2018	2019	2020
Työtyytyväisyys	3,41	-	3,54
Sairauspoissaolot työp/htv	12,4	13,2	11,3
Sairaustapauksien lkm	5044	4877	4243
Työterveyshuolto eur/htv	486	643 ¹⁾	504
Terveysprosentti	21,1	21,1	22,9

¹⁾ Työterveyshuollon kustannusten palautusten jaksottuminen eri vuosille vaikuttaa tässä työterveyshuollon kustannuksia nostavasti.

Tahti-järjestelmään Kieku-järjestelmästä siirtyneissä tiedoissa vuosina 2018 - 2020 on havaittu virheellisyyksiä sairauspoissaoloihin liittyvissä tiedoissa, jonka vuoksi näiden osalta on käytetty suoraan Kiekusta saatavia tietoja.

Vuonna 2020 Tullin kokonaistyövoimakustannukset olivat 108,7 milj. euroa. Palkkasumma oli 90,6 milj. euroa. Tehdyn työajan palkkojen osuus oli 77 % palkkasummasta. Välilliset työvoimakustannukset, jotka sisältävät muun muassa loma-ajan palkat, lomarahat, koulutusajan

palkat, sairausajan palkat jne., olivat 38,9 milj. euroa. Henkilötyövuoden hinta oli 56 526 euroa nousten edellisestä vuodesta 1,4 %.

Työvoimakustannukset	2018	2019	2020
Tehdyn vuosityöajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta (%)	76,8 %	76,4 %	78,8 %
Kokonaistyoivoimakustannukset milj.eur	99,7	103,4	108,7
Tehdyn työajan palkat, %-osuus palkkasummasta	76,3 %	75,8 %	77,0 %
Välilliset työvoimakustannukset milj.eur	35,7	38,3	38,9
Välillisten työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkoista (%)	55,8 %	58,8 %	55,8 %
Henkilötyövuoden hinta eur	53 598	55 756	56 526

1.7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

RAHOITUKSEN RAKENNE JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tullin toimintamenojen momentin 28.10.02 talousarviokehys vuodelle 2020 oli 171 856 000 euroa. Edelliseltä vuodelta siirtyi määrärahaa 31 904 991 euroa. Tullin nettomenot olivat 177 356 281 euroa summan ollessa 10 996 036 euroa suurempi kuin edellisvuonna kasvun selittyessä ennen kaikkea henkilöstömenojen ja menossa olevista ict-hankkeista johtuvien ict-menojen kasvulla. Vuodelle 2021 siirtyi määrärahaa 26 404 710 euroa.

Tullin nettomenot jakautuivat suhteessa niin, että palkkamenot olivat 60,2 %, muut toimintamenot 31,7 % ja investoinnit 8,1 %.

28.10.63.2 Takaisin maksetut verot (arviomääräraha) määrärahaa oli talousarviossa myönnetty 1 000 000 euroa. Määrärahaa käytettiin 103 125 euroa.

28.10.95.1 Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha) määrärahaa oli talousarviossa myönnetty 200 000 euroa. Tulli käytti määrärahaa 6 359 euroa.

Tulomomentille 12.28.92 Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot arvioitiin kertyvän tuloja 37 700 000 euroa. Toteutuma oli 34 861 012 euroa.

Tulomomentille 12.28.99 Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot kertyi tuloja 29 611 euroa.

Tulomomentilla 12.39.01 Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista Tullin kanto oli 1 153 325 euroa vuonna 2020.

Tulomomentille 12.39.02 Verotukseen liittyvät korkotulot kertyi 436 201 euroa vuonna 2020.

TUOTTO- JA KULULASKELMA

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 38 524 680 euroa, mikä on 1,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä tilikautena. Maksullisen toiminnan tuottoja kertyi 1,8 miljoonaa euroa, joista liiketaloudellisten suoritteiden kate oli 12,2 % ja julkisoikeudellisten suoritteiden kate oli -5,8 %.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 170 670 715 euroa, mikä on 8,6 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä tilikautena. Suurin kuluerä olivat henkilöstökulut 107 565 281 euroa, mikä on 4,6 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulujen kasvu johtui sekä valtionhallinnon sopimista palkkamuutoksista että henkilötyövuosimäärän kasvusta. Vuokratulot olivat 11 282 626 euroa laskien edellisvuodesta 364 754 euroa. Palvelujen ostot olivat 41 749 334 euroa, mikä on 3,6 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä tilikautena. Kasvu johtui pääosin ict-hankkeiden menoista. Valmistus omaan käyttöön sisältää itse valmistettujen tietojärjestelmien kustannukset, jotka on laskettu kuhunkin järjestelmään käytetyn työajan ja henkilöiden palkkakustannusten perusteella. Valmistus omaan käyttöön oli 3 682 274 euroa. Ostot aineista, tarvikkeista ja tavaroista tilikauden aikana kasvoivat edellisvuodesta lähes 1 miljoona euroa ollen 4 268 016 euroa, mihin vaikutti etenkin koronaviruksen hillitsemiseksi hankitut suojaimet ja desinfiointiaineet. Poistojen osuus oli 6 793 291 euroa summan ollessa 229 544 euroa edellisvuotta pienempi.

Rahoitustuotot ja –kulut olivat nettomääräisesti yhteensä 233 175 euroa (edellisvuonna -4 634 euroa) rahoitustuottojen kasvaessa 244 434 euroon ja rahoituskulujen vähentyessä 11 259 euroon (edellisvuonna 39 602 ja 44 237 euroa).

Satunnaiset tuotot ja kulut olivat nettomääräisesti 18 960 euroa positiiviset saldon ollessa edellisvuonna reilut 1 173 703 euroa.

Tuotot veroista ja pakollisista maksuista olivat yhteensä 63 698 771 euroa, mikä on 10,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä tilikautena. Vähennys selittyy verojen ja veronluonteisten maksujen kertymän alentumisella.

TASE

Tullin taseen loppusumma on 74 570 978 euroa, mikä on 10,4 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä tilikautena. Taseen vastaavaa summasta 45,4 miljoonaa euroa muodostuu käyttöomaisuudesta ja 18,2 miljoonaa euroa lyhytaikaisista saamisista. Vaihto- ja rahoitusomaisuuden suurin erä on muut lyhytaikaiset saamiset 17,4 miljoonaa euroa, joka muodostuu lähes täysin tullisaatavista. Vuonna 2019 taseeseen on merkitty Tullin hallussa olevien ja valtiolle menetetyksi tuomittujen virtuaalivaluuttojen arvoksi 10,8 miljoonaa euroa – Palkeitten ja Valtiokonttorin kanssa käydyn keskustelun jälkeen arvonkorotusta bitcoineista ei tehty taseeseen mutta niiden tilinpäätöspäivän mukainen markkina-arvo 44,5 miljoonaa euroa on esitetty tilinpäätöksen liitteessä 10.

Taseen vastattavissa oleva vieras pääoma 63,4 miljoonaa euroa muodostuu pääosin edelleen tilitettävistä eristä 29,1 miljoonaa euroa, siirtovelosta 19,8 miljoonaa euroa ja ostovelosta 9,9 miljoonaa euroa. Suurin erä on edelleen tilitettävät erät, joka muodostuu suurimmaksi osaksi EU:lle tilitettävistä varoista. Siirtovelat muodostuvat lähes täysin lomapalkkavelasta.

Tulli täsmäytti taseeseen tase-erittelyt passitukseen ja muihin tullimenettelyihin liittyvistä käteisvakuuksista ja Traficomien puolesta myydyistä siirtoluvista- ja vakuutuksista. Käteisvakuuksien tili täsmäytettiin erikseen selvitettyyn Tullin hallussa olevien yksittäisten käteisvakuuksien määrään ja Traficomien puolesta kannetut siirtoluvat ja –vakuudet täsmäytettiin Traficomien joulukuulta lähettämään laskuun. Tullivelkojen selvittelytilin saldo eroaa 6 006,77 euroa veroreskontran mukaiseen saldoon kohdistamattomista tai palauttamista odottavista maksuista. Traficomien siirtolupien ja vakuutusten saldoero oli 85,99 euroa, mikä katettiin toimintamenoista. Tilinpäätösasiakirjan allekirjoittamisen aikaistuminen maaliskuun puolivälistä helmikuun viimeiseksi päiväksi ja aiemman ns. eurotilinpäätöksen aikaistuminen helmikuun puolivälistä tammikuun loppupuolelle Palkeitten tilinpäätösaikataulujen mukaisesti ovat johtaneet siihen, että tase-erittelyjen ja substanssijärjestelmien väliseen täsmäyttämiseen käytettävissä oleva aika on lyhentynyt merkittävästi ja kaikkia selvittelyjä ei ole ehditty tehdä.

Tullin hallussa oli 1 980,8 bitcoinia 31.12.2020. Valtiokonttorin 19.2.2018 päivätyn virtuaalivaluuttoja koskevan ohjeen mukaan bitcoinit käsitellään omaisuseränä ja otetaan kirjanpitoon takavarikointia

koskevan lainvoimaisen päätöksen jälkeen. Vuoden vaihteessa Tullin hallussa olevista bitcoineista lainvoimainen tuomioistuimen päätös valtiolle menettämisestä oli 1 889,1 bitcoinista.

1.8 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA 2020

Tullin johto vastaa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä, asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullinen ja riittävä varmuus viraston toiminnan ja talouden lainmukaisuudesta, talousarvion noudattamisesta ja varojen turvaamisesta, toiminnan tuloksellisuudesta sekä taloutta ja tuloksellisuutta koskevien oikeiden ja riittävien tietojen tuottamisesta.

Tullin johtoryhmä on arvioinut viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilaa sekä kehittämistarpeita. Johdon arvioinnissa on käytetty valtiovarain controller -toiminnon suosituksen mukaista sisäisen valvonnan arviointikehikkoa (2018), Tullin EFQM – arviointimenetelmää sekä Tullin riskienhallintapolitiikan mukaista riskikehystä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinneissa on lähestymisnäkökulmana ollut loppusyksystä 2020 vahvistetun Tullin strategian toimeenpano ja arvioinnit on ennen Tullin johtoryhmää esitelty ja keskusteltu osastojen johtoryhmissä.

Arviointien perusteella Tullin strategiset riskit 2020 ja lähivuosina ovat:

- Tietojärjestelmähankkeiden käyttöönottojen epäonnistuessa Tulli ei pysty vastaamaan asiakkaiden ja yhteistyöviranomaisten vaatimuksiin palvelujen ja jatkuvuuden osalta.
- Valmius- ja jatkuvuussuunnittelun puutteellisuus ja rajoitteet haittaavat tai estävät toiminnan palauttamisen normaaliksi poikkeustilanteissa.
- Tiedonhallinta ja suojaaminen eivät Tullin siirtymäkauden jälkeen täytä lainsäädännön vaatimuksia.
- ICT-arkkitehtuurin hallintamenettelyt heikentävät ICT-kehittämistä, ylläpitoa ja lisäävät kustannuksia.
- Työkuorma ylittää käytettävissä olevat henkilöresurssit.
- Ei kyetä tunnistamaan tai sopimaan strategioiden toteuttamisen vaatimista painopisteistä ja resurssikohdennuksista.

Arviointien perusteella Tullin sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskienhallinta on toiminnan laajuuteen nähden asianmukaisesti järjestetty.

1.9 ARVIOINTIEN TULOKSET

Vuonna 2020 Tulliin kohdistuivat seuraavat ulkoisten arvioijien tekemät arvioinnit.

- BDO Audiator Oy teki tilintarkastuksen touko-kesäkuussa 2020 Tullin lead partnerina hoitamasta Georgian twinning-hankkeesta. Olennaisia tarkastushavaintoja ei ollut.
- BDO Audiator Oy teki tilintarkastukset Raja-Joosepissa ja Vartiuksessa menossa olevista EU-rahoitteisista ENI-hankkeista. Olennaisia tarkastushavaintoja ei ollut.
- Sisäministeriön sisäinen tarkastus teki tilintarkastuksen vuoden 2018 RAMAN-laitehankinnoista. Olennaisia tarkastushavaintoja ei ollut.
- VTV suoritti tilintarkastuksen EU:n myöntämistä suoran hallinnoinnin hankerahoituksista Tullille. Olennaisia tarkastushavaintoja ei ollut, tarkastuksen johdosta kuitenkin Tulli tarkentaa taloussääntöönsä rahoitushakemusten käsittelyä koskevia määräyksiään EU Grants – järjestelmässä.
- EAO pyysi Tullilta selvityksen kesällä 2019 paljastuneesta valuuttakurssivirheestä liittyen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan. Asian käsittely on kesken.

1.10 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ JA EPÄSÄÄNNÖNMUKAISUUKSISTA

Tullissa paljastui seuraavat kassavajeet vuonna 2020:

Toimipaikka	Vaje €	Syy	Selvitys/Toimenpiteet
Imatran tullitoimipaikka	10,00	Huolimattomuus, inhimillinen erehdys yms.	Katettu toimintamenoista
Nuijamaan tullitoimipaikka	100,00	Virkailija lainannut 100 € kassasta	Virkamieslain mukainen varoitus
Yhteensä	110,00		

2 TULLIN TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2020	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot		82 224 714,34	73 028 141	73 028 141,12	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	30 989 047,93	26 010 514	26 010 514,30	0,00	100
11.08.01.	Tupakkaverot	-1 181 662,82	130 161	130 161,39	0,00	100
11.08.04.	Alkoholijuomaverot	171 633,54	161 307	161 306,70	0,00	100
11.08.05.	Virvoitusjuomaverot	93,51	2 129	2 129,09	0,00	100
11.08.07.	Energiaverot	37 150,24	12 778	12 778,19	0,00	100
11.08.08.	Eräiden juomapakkausten valmisteverot	3 527,93	6 297	6 296,63	0,00	100
11.10.07.	Ajoneuvoverot	1 469,05	25	25,00	0,00	100
11.19.06.	Väylämaksut	52 161 592,68	46 699 921	46 699 920,91	0,00	100
11.19.08.	Öljyjätömaksu	26 648,99				
11.19.09.	Muut verotulot	15 213,29	5 009	5 008,91	0,00	100
12. Sekalaiset tulot		39 371 719,52	36 687 999	36 687 998,54	0,00	100
12.28.92.	Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot	37 572 392,65	34 861 012	34 861 011,72	0,00	100
12.28.99.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot	112 829,66	207 850	207 849,72	0,00	100
12.39.01.	Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista	940 593,24	1 153 325	1 153 325,18	0,00	100
12.39.02.	Verotukseen liittyvät korkotulot	730 618,37	436 201	436 201,15	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	15 285,60	29 611	29 610,77	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		121 596 433,86	109 716 140	109 716 139,66	0,00	100

Paaluokan, momentin ja tilijaottelun numero	Paaluokan, momentin ja tilijaottelun nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen käyttö vuonna 2020	Talousarvion 2020 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomääräraho ja koskevat täydentävät tiedot / edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		177 752 860,08	184 065 935	156 570 708,34	26 404 710,33	182 975 418,67	1 090 516,04	31 904 990,92	203 760 990,92	177 356 280,59	26 404 710,33
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	9 437 211,75	10 923 399	10 923 398,71		10 923 398,71	0,00				
28.10.02.	Tullin toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	168 168 000,00	171 856 000	145 451 289,67	26 404 710,33	171 856 000,00	0,00	31 904 990,92	203 760 990,92	177 356 280,59	26 404 710,33
28.10.63.	Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)	37 465,89	1 000 000	103 125,41		103 125,41	896 874,59				
	28.10.63.2. Takaisin maksetut verot Tulli	37 465,89	1 000 000	103 125,41		103 125,41	896 874,59				
28.10.95.	Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)	38 269,44	200 000	6 358,55		6 358,55	193 641,45				
	28.10.95.1. Verotukseen liittyvät korkomenot Tulli	38 269,44	200 000	6 358,55		6 358,55	193 641,45				
28.60.12.	Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)	71 913,00	86 536	86 536,00		86 536,00	0,00				
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala			15 227	15 226,78		15 226,78	0,00	0,00	15 226,78	15 226,78	0,00
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)		15 227	15 226,78		15 226,78	0,00		15 226,78	15 226,78	0,00
	32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)		15 227	15 226,78		15 226,78	0,00		15 226,78	15 226,78	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala			4 120	4 120,46		4 120,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.52.	Valtionosuus työttömyysetuuksien		4 120	4 120,46		4 120,46	0,00				

Paaluokan, momentin ja tilijaottelun numero	Paaluokan, momentin ja tilijaottelun nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen käyttö vuonna 2020	Talousarvion 2020 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomääräraho ja koskevat täydentävät tiedot / edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
	perusturvasta (nettob) (arviomääräraha)										
	33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto		4 120	4 120,46		4 120,46	0,00				
Määrärahatilit yhteensä		177 752 860,08	184 085 282	156 590 055,58	26 404 710,33	182 994 765,91	1 090 516,04	31 904 990,92	203 776 217,70	177 371 507,37	26 404 710,33

3 TULLIN KÄYTÖSSÄ OLEVAT VALTUUDET

Tullin talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2020 valtuudet	Vuoden 2020 valtuudet	Vuoden 2020 valtuudet	Vuoden 2020 valtuudet	Vuoden 2020 valtuudet	Vuoden 2020 valtuudet	Talousarviomenot 2020	Määräraha-tarve 2021	Määräraha-tarve 2022	Määräraha-tarve 2023	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu v. 2021 TA:ssa						
28.10.02. Tullin toimintamenot	34 891	10 500	18 440	28 940	20 361	8 579	8 579	15 870	7 258	0			23 128
Aikaisempien vuosien valtuudet	34 891							2 184	583				2 767
Vuonna 2020 käytettävissä olleet valtuudet		10 500	18 440	28 940	20 361	8 579	8 579	13 686	6 675	0			20 361
Yhteensä	34 891	10 500	18 440	28 940	20 361	8 579	8 579	15 870	7 258	0	0	0	23 128

1) Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

2) Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00".

3) Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevina varainhoitovuosina.

4) Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltäviä valtuuksia.

4 TULLIN TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2020 - 31.12.2020	1.1.2020 - 31.12.2020 YHTEENSÄ	1.1.2019 - 31.12.2019	1.1.2019 - 31.12.2019 YHTEENSÄ
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 830 184,06		1 392 641,12	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	5 116,79		9 639,76	
Muut toiminnan tuotot	<u>36 689 379,12</u>	38 524 679,97	<u>38 655 526,53</u>	40 057 807,41
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	4 268 016,27		3 311 092,35	
Henkilöstökulut	107 565 281,37		102 991 300,24	
Vuokrat	11 282 626,09		11 647 380,38	
Palvelujen ostot	41 749 333,59		38 190 075,46	
Muut kulut	2 694 440,53		4 480 392,08	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-3 682 274,20		-3 750 832,16	
Poistot	<u>6 793 291,26</u>	<u>-170 670 714,91</u>	<u>7 022 835,26</u>	<u>-163 892 243,61</u>
JÄÄMÄ I		-132 146 034,94		-123 834 436,20
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	244 433,53		39 602,10	
Rahoituskulut	<u>-11 259,00</u>	233 174,53	<u>-44 236,88</u>	-4 634,78
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	152 459,31		1 185 738,96	
Satunnaiset kulut	<u>-133 499,79</u>	<u>18 959,52</u>	<u>-12 035,56</u>	<u>1 173 703,40</u>
JÄÄMÄ II		-131 893 900,89		-122 665 367,58
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	72 735 167,09		82 175 296,54	
Muut pakolliset maksut	1 589 526,33		1 671 211,61	
Perityt arvonlisäverot	292 974,03		49 417,80	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-10 918 896,83</u>	<u>63 698 770,62</u>	<u>-9 437 211,75</u>	<u>74 458 714,20</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-68 195 130,27</u>		<u>-48 206 653,38</u>

5 TULLIN TASE

	1.1.2020- 31.12.2020	1.1.2020- 31.12.2020 YHTEENSÄ	1.1.2019- 31.12.2019	1.1.2019- 31.12.2019 YHTEENSÄ
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	132 655,24		298 802,47	
Muut pitkävaikutteiset menot	12 956 767,38		14 016 394,84	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>27 202 452,30</u>	40 291 874,92	<u>14 929 158,76</u>	29 244 356,07
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	47 579,75		108 638,48	
Rakennelmat	5 905,24		6 891,31	
Koneet ja laitteet	4 424 625,21		4 665 237,99	
Kalusteet	17 227,43		22 395,65	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>583 000,00</u>	5 078 337,63	<u>0,00</u>	4 803 163,43
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ		45 370 212,55		34 047 519,50
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	<u>8 613,34</u>	8 613,34	<u>9 913,34</u>	9 913,34
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	779 504,99		660 056,72	
Siirtosaamiset	5 191,96		76 144,01	
Muut lyhytaikaiset saamiset	17 401 707,67		18 410 664,11	
Ennakkomaksut	<u>7 773,25</u>	18 194 177,87	<u>6 501,95</u>	19 153 366,79
RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT LYHYTAIKAISET SJOITUKSET				
Rahoitusomaisuusarvopaperit	<u>10 792 647,53</u>	10 792 647,53	<u>10 792 647,53</u>	10 792 647,53
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	199 752,87		172 341,74	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-522,42		0,00	
Muut pankkitilit	0,00		140,28	
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>6 096,33</u>	<u>205 326,78</u>	<u>14 568,79</u>	<u>187 050,81</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		29 200 765,52		30 142 978,47
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>74 570 978,07</u>		<u>64 190 497,97</u>

	1.1.2020- 31.12.2020	1.1.2020- 31.12.2020 YHTEENSÄ	1.1.2019- 31.12.2019	1.1.2019- 31.12.2019 YHTEENSÄ
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-29 868 269,86		-29 868 269,86	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	25 733 472,62		20 895 111,87	
Pääoman siirrot	83 541 324,17		53 045 014,13	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-68 195 130,27</u>	11 211 396,66	<u>-48 206 653,38</u>	-4 134 797,24
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	140 625,25		161 402,34	
Saadut ennakot	897 429,53		370 848,65	
Ostovelat	9 868 605,99		6 945 362,51	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	2 063 897,77		1 933 922,50	
Edelleen tilittävät erät	29 050 207,13		32 799 999,04	
Siirtovelat	19 779 452,81		25 018 207,80	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>1 559 362,93</u>	<u>63 359 581,41</u>	<u>1 095 552,37</u>	<u>68 325 295,21</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		63 359 581,41		68 325 295,21
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>74 570 978,07</u>		<u>64 190 497,97</u>

6 LIITETIEDOT

Tullin tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta

1) budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailuvuuteen

Tullilla ei ole talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailuvuuteen koskevia muutoksia.

2) kurssit, joita on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset, velat ja muut sitoumukset sekä virtuaalivaluutta Suomen rahaksi

Virtuaalivaluutta kurssi 31.12.2020 bct blockchain palvelu:
Bitcoin € 23 530,61.

3) tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujaamän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Tullin tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita.

4) aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä

Tullilla ei ole aikaisempiin vuosiin kohdistuvia korjauksia.

5) selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa

Yhteistoiminnan kustannusten korvausten ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksien tilien numerointi ja sijainti tilikarttahierarkiassa muuttuivat vuoden 2020 alussa. Tilien kertymät raportoidaan tuotto- ja kululaskelmassa tilikarttahierarkian mukaisesti laskelman rivillä Palvelujen ostot. Aiemmin nämä erät on esitetty omalla rivillään Sisäiset kulut. Tuotto- ja kululaskelmassa esitetyt vuoden 2019 tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2020 käytäntöä.

6) selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Tullilla ei ole tiedossa olennaisia tilinpäätösvouden jälkeisiä tapahtumia.

Tullin tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen käyttö vuonna 2020	Talousarvion 2020 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomääräraho ja koskevat täydentävät tiedot				
								Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
28.10.02. Tullin toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	170 871 654,94	177 454 000	149 377 515,68		175 782 226,01					181 282 506,60	
	Bruttotulot	2 703 654,94	5 598 000	3 926 226,01		3 926 226,01					3 926 226,01	
	Nettomenot	168 168 000,00	171 856 000	145 451 289,67	26 404 710,33	171 856 000,00	0,00	31 904 990,92	203 760 990,92	177 356 280,59	26 404 710,33	
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (Arviomääräraha)	Bruttomenot	0,00		4 120,46		4 120,46						
	Bruttotulot	0,00										
	Nettomenot	0,00	4 120	4 120,46		4 120,46	0,00					

Tullin tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Tullin tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 4.

Tullin tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2020	2019
Henkilöstökulut	90 203 396,37	86 371 317,11
Palkat ja palkkiot	89 602 865,43	84 817 674,99
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	600 530,94	1 553 642,12
Henkilösivukulut	17 361 885,00	16 619 983,13
Eläkekulut	15 382 352,55	15 015 321,30
Muut henkilösivukulut	1 979 532,45	1 604 661,83
Yhteensä	107 565 281,37	102 991 300,24
Johdon palkat ja palkkiot, josta	573 018,44	611 619,84
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	240,00	5 334,00
Johto	240,00	240,00
Muu henkilöstö	0,00	5 094,00

Tullin tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttö-omaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelmanmukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	KOM-luokka	Poistomenetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo-%
112 Aineettomat oikeudet					
11200000 Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	1120010	Tasapoisto	5	20	0
11200000 Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	1120020	Tasapoisto	3	33,3	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot					
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	1140010	Tasapoisto	5	20	0
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	1140040	Tasapoisto	7	14,3	0
122 Rakennukset					
12290000 Muut rakennukset	1229010	Tasapoisto	20	5	0
123 Rakennelmat					
12300000 Muut rakennelmat	1230030	Tasapoisto	20	5	0
125-126 Koneet ja laitteet					
12500000 Autot ja muut maakuljetusvälineet	1250010	Tasapoisto	5	20	0
12500000 Autot ja muut maakuljetusvälineet	1250020	Tasapoisto	10	10	0
12510000 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet	1251010	Tasapoisto	7	14,3	0
12540000 Kevyet työkoneet	1254010	Tasapoisto	7	14,3	0
12540000 Kevyet työkoneet	1254020	Tasapoisto	5	20	0
12550000 ICT-laitteet	1255010	Tasapoisto	3	33,3	0
12550000 ICT-laitteet	1255020	Tasapoisto	5	20	0
12590000 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	1259010	Tasapoisto	5	20	0
12690000 Muut koneet ja laitteet	1269010	Tasapoisto	5	20	0
127 Kalusteet					
12790000 Muut kalusteet	1279010	Tasapoisto	5	20	0

Tullin tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot.

Aineettomat hyödykkeet:

	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020	830 736,14	25 198 675,21	14 929 158,76	40 958 570,11
Lisäykset	0,00	3 879 144,52	16 136 338,06	20 015 482,58
Vähennykset	0,00	0,00	-3 863 044,52	-3 863 044,52
Hankintameno 31.12.2020	830 736,14	29 077 819,73	27 202 452,30	57 111 008,17
Kertyneet poistot 1.1.2020	-531 933,67	-11 182 280,37	0,00	-11 714 214,04
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-166 147,23	-4 938 771,98	0,00	-5 104 919,21
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2020	-698 080,90	-16 121 052,35	0,00	-16 819 133,25
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	132 655,24	12 956 767,38	27 202 452,30	40 291 874,92

Aineelliset hyödykkeet:

	122 Rakennukset	123 Rakennelmat	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020	1 282 312,60	43 094,16	8 008 033,48	25 841,13	0,00	9 359 281,37
Lisäykset	0,00	0,00	1 380 546,25	0,00	583 000,00	1 963 546,25
Vähennykset	0,00	0,00	-4 564,05	0,00	0,00	-4 564,05
Hankintameno 31.12.2020	1 282 312,60	43 094,16	9 384 015,68	25 841,13	583 000,00	11 318 263,57
Kertyneet poistot 1.1.2020	-1 173 674,12	-36 202,85	-3 342 795,49	-3 445,48	0,00	-4 556 117,94
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	4 564,05	0,00	0,00	4 564,05
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-61 058,73	-986,07	-1 619 333,41	-5 168,22	0,00	-1 686 546,43
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	-1 825,62	0,00	0,00	-1 825,62
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2020	-1 234 732,85	-37 188,92	-4 959 390,47	-8 613,70	0,00	-6 239 925,94
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	47 579,75	5 905,24	4 424 625,21	17 227,43	583 000,00	5 078 337,63

Tullin tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2020	2019	Muutos 2020-2019
Korot euromääräisistä saamisista	244 353,72	40 808,96	203 544,76
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	79,81	15,23	64,58
Muut rahoitustuotot	0,00	-1 222,09	1 222,09
Rahoitustuotot yhteensä	244 433,53	39 602,10	204 831,43

Rahoituskulut	2020	2019	Muutos 2020-2019
Korot euromääräisistä veloista	11 250,00	44 219,94	-32 969,94
Korot valuuttamääräisistä veloista	9,00	16,94	-7,94
Rahoituskulut yhteensä	11 259,00	44 236,88	-32 977,88
Netto	233 174,53	-4 634,78	237 809,31

Tullin tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Tullin tilintäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappalemäärä 31.12.2020	Markkina-arvo 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Omistus- osuus % 31.12.2020	Myyntioikeuksien alaraja % 31.12.2020	Saadut osingot 31.12.2020	Markkina-arvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2019
Muut rahoitusomaisuusarvopaperit	1 889,13483561	44 452 495,05	10 792 647,53				12 098 831,82	10 792 647,53
Yhteensä			10 792 647,53					10 792 647,53

Vuonna 2019 markkina-arvo on esitetty liitteellä 1.

Tullin tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Tullin tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset (€)

	Talousarviomenot 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	7 828 375,58	8 621 526,31	6 453 998,83	6 130 752,21	13 650 350,62	34 856 627,98
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	7 828 375,58	8 621 526,31	6 453 998,83	6 130 752,21	13 650 350,62	34 856 627,98

Tullin tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Tullin tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällyttämättömät rahastoidut varat

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Tullin tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Tullin tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Tullilla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Tullin tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Menomomentin käyttö vakiosäällöstä poikkeavaan käyttötarkoitukseen

28.10.63.2 / Takaisin maksetut verot	Lkp-tili	€
Määrärahaa saa käyttää veron takaisin maksamiseen tapauksissa, joissa maksuvelvollinen on sosiaalisista tai muista veronhuojennussäännöksissä tai verosopimuksissa tarkoitetuista syistä valtiovarainministeriön, Verohallinnon ja Tullin päätöksen nojalla oikeutettu saamaan takaisin jo maksetun veron. Lisäksi määrärahaa saa käyttää tuomioistuimen päätöksellä palautettavaksi määrättyjen verojen, korkojen ja oikeudenkäyntikulujen maksamiseen tapauksissa, joissa vastaavaa tulo- tai muuta momenttia ei ole käytettävissä, EU:lle korvattavien perimättä jääneiden tullien ja niistä aiheutuvien korko- ja muiden kulujen maksamiseen.	39. Muut toiminnan tuotot	103 125,41
	Yhteensä	103 125,41

Tullin talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

	Virheellinen aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö (1 000 €)	Oikea aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö (1 000 €)
V. 2015 valtuuden käyttö		
Virheellisesti valtuuden käytöksi kirjattu 869 000 €, mikä on jäänyt uusimatta vuodelle 2016	2927	2 058
Vuosina 2016 ja 2017 uusittu 869 000 € vähemmän, koska v. 2015 tilinpäätökseen ei jälkikäteen voinut tehdä oikaisuja.		
V. 2018 toteumalaskelman valtuuden seurantaan korjattu aikaisempien vuosien valtuuksien käytöksi		12 765
Tilin 25690000 Muut saadut ennakot täsmäyttämisen yhteydessä ilmenneitä virheitä, jotka korjataan tilikaudella 2021		
Tulli2020 -ohjelma, 1.4.2016 - 31.3.2017: Comission Europeennes v. 2017 maksama ennakko	24 065,28	
Fiscalis -ohjelma, 1.4.2016 - 31.3.2017: Comission Europeennes v. 2017 ennakon palautus tiliöity väärälle liikekirjanpidon tilille, jäänyt tilille 25690000 saldoksi	9 810,25	
Tulli2020 -ohjelma, 1.4.2016 - 31.3.2018, unit cost tulouttamatta sekalaisiin tuloihin.	38 492,62	
Tulli2020 -ohjelma, 1.4.2019 - 31.3.2020, jäänyt tulouttamatta Tullin toimintamenoihin, jäänyt tilille 25690000 saldoksi	99 431,34	
Celbet2 -ohjelma, jäänyt tulouttamatta Tullin toimintamenoihin, jäänyt tilille 25690000 saldoksi	169 815,39	

7 ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätösasiakirja on hyväksytty Helsingissä 26. helmikuuta 2021.

Pääjohtaja Hannu Mäkinen

Talousjohtaja Pekka Pylkkänen